

ROČNÁ SPRÁVA 2018

ANNUAL REPORT

Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a. s. (BTS)

OBSAH

CONTENT

1. Základné informácie	General information	6
2. Základná infraštruktúra	Basic infrastructure	8-13
3. Profil letiskovej spoločnosti	Company Profile	14
4. Akcionári letiskovej spoločnosti	Shareholders structure	15
5. Zloženie orgánov letiskovej spoločnosti	Corporate structure	16-17
6. Organizačná štruktúra	Organisation structure	18-19
7. Portfólio ponúkaných služieb	Services portfolio	20-23
8. Personálna politika	Personnel politics	24-27
9. Riadenie systému kvality	Quality management	28-29
10. Politika bezpečnosti leteckej prevádzky	Safety policy	30-31
11. Bezpečnostná ochrana letiska	Airport security	32-33
12. Politika ochrany životného prostredia	Environment protection policy	34-35
13. Externá komunikácia	External communication	36-37
14. Hodnotenie prevádzkových výkonov	Evaluation of operating activities	39-45
15. Analýza finančného vývoja letiskovej spoločnosti	Analysis of the financial development of the company	46-51
16. Predpoklad vývoja v roku 2019	Assessment of the company development in 2019	52-53
17. Kontakt	Contact details	54

Úvodné slovo

Vážení akcionár, obchodní partneri, cestujúca verejnosť i priaznivci letiska,

s nesmiernou radosťou oznamujem prevádzkové výsledky akciovej spoločnosti Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a. s. (BTS) za rok 2018 (pozn. – ďalej v texte len „letisková spoločnosť“ vo význame akciovej spoločnosti a „Letisko M. R. Štefánika respektíve letisko“ vo význame letiska), ktorý bol pre letiskovú spoločnosť výnimočným rokom. Spoločne so zamestnancami letiskovej spoločnosti a s cestujúcou verejnosťou sme na letisku prežili rok, ktorý sa zapísal do dejín letiska! A to hneď viacerými rekordmi, ktoré sme na letisku zaznamenali, medzi nimi:

- 1 **absolútne najvyššie historické počty cestujúcich niekoľko mesiacov po sebe,**
- 2 **historicky najvyšší počet cestujúcich, ktorí kedy prešli letiskom za jediný mesiac (takmer 350-tisíc cestujúcich v júli),**
- 3 **historicky najsilnejšia letná dovolenková sezóna (više milióna dovolenkárov od júna do septembra),**
- 4 **prekonanie 300-tisícovej hranice pasažierov dvakrát v roku (v júli a v auguste, čo sa doposiaľ nikdy nepodarilo),**
- 5 **a v konečnom výsledku absolútne historicky najvyšší počet cestujúcich, ktorých Letisko M. R. Štefánika kedy vybavilo!**

Od svojho vzniku v roku 1951, teda za posledných 67 rokov, sme dosiahli práve v tomto roku absolútny historický rekord a mílnik – takmer 2,3 milióna cestujúcich odbavených na prilete a odlete! Okrúhlu magickú hranicu dvoch miliónov pasažierov sme pritom v minulosti dosiahli len dvakrát (v rokoch 2007 a 2008) a opäť sa nám ju podarilo pokoriť až po desiatich rokoch! A nielenže pokoriť, ale navyše i prekonať!

Už pri svojom nástupe do funkcie predsedu predstavenstva som si dal ako záväzok zlepšovať prevádzkové i ekonomické výsledky letiska. Verím, že výsledky zverejnené vo výročnej správe za uplynulý rok sú dôkazom toho, že sa tento záväzok darí naplňať.

Ing. Jozef Pojedinec
predseda predstavenstva a generálny riaditeľ

Opening address

Dear shareholders, business partners, passengers and supporters of the airport,

It is my great pleasure to announce that due to the operational success of M. R. Štefánik Airport – Bratislava Airport, Ltd. (BTS), (hereafter referred to as “the airport company” in the sense of an Ltd company and “M. R. Štefánik Airport or airport” in the sense of “the airport”), 2018 was an exceptionally favourable year. Together with the members of the airport staff and the travelling public, we have experienced a year which entered the airport’s historic records. In 2018, we managed to meet several important milestones:

- 1 **the highest number of passengers in history recorded in several successive months,**
- 2 **a historical record for the number of passengers handled in one month (almost 350,000 passengers in the month of July),**
- 3 **the strongest summer holiday season in history (more than 1 million passengers from June to September),**
- 4 **passing the threshold of 300,000 passengers twice in the year (in July and August – a new achievement),**
- 5 **the absolute highest number of passengers which have ever been handled at M. R. Štefánik Airport!**

Since its establishment in 1951, it was in 2018 that the airport reached its 67-year high of almost 2.3 million passengers handled at their arrival and departure. In the past, the threshold of 2 million passengers has been reached only twice (2007 and 2008). In 2018, after 10 years, we managed not only to meet but also to overcome this staggering milestone.

Upon entering the post of Chairman of the Board of Directors, I took a vow to improve the operational and economic performance of the airport. I believe that publishing the results in the 2018 annual report can prove my successful fulfilment of this commitment.

Ing. Jozef Pojedinec
Chairman of the Board of Directors and CEO

1. Základné informácie

General information

Názov letiskovej spoločnosti:	Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a. s. (BTS)
IATA / ICAO kód:	BTS / LZIB
Mesto:	Bratislava
Vzdialenosť a smer od centra:	9 km severovýchodne
Odbavovacia plocha:	143 000 m ²
Odbavovacia budova:	48 545 m ²
Vzťažný bod letiska:	481012 sever, 0171246 východ
Nadmorská výška:	133 m
Magnetická deklinácia:	4°E (2010) +6' E
Prevodná výška:	1 524 m
Klimatické podmienky:	priemerné teploty °C január min. -4, max. +1 júl min. +15, max. +27
Dráhový systém:	vzletová a pristávací dráha 13/31: dĺžka 2 950 m x 45 m povrch betón CN50/R/B/X/T CAT III A LVP vzletová a pristávací dráha 04/22: dĺžka 2 900 m x 60 m povrch betón CN54/R/B/X/T CAT I
Prevádzková doba:	24 hodín

Name:	Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a. s. (BTS)
IATA/ICAO code:	BTS / LZIB
City:	Bratislava
Distance and direction from the city centre:	9 km northeast
Apron:	143 000 m ²
Terminal:	48 545 m ²
Reference point:	481012N, 0171246E at the intersection of RWY axes
Elevation:	133 m
Magnetic variation:	4°E (2010) +6' E
Transition altitude:	1 524 m
Climatic conditions:	Average temperatures in °C January min. -4, max. +1 July min. +15, max. +27
Runway system:	Runway 13/31: length 2 950 m x 45 m, concrete surface CN50/R/B/X/T CAT III A LVP) Runway 04/22: length 2 900 m x 60 m, concrete surface CN54/R/B/X/T CAT I
Hours of operation:	24/7

2. Základná infraštruktúra

Basic infrastructure

Dráhový systém letiska

Letisko M. R. Štefánika disponuje dvoma na seba kolmými vzletovými a pristávacími dráhami s cementovo-betónovým povrchom. Vzletová a pristávacia dráha 13/31 je hlavnou vzletovou a pristávacou dráhou a má dĺžku 2 950 m a šírku 45 m. Zo smeru 31 je vybavená systémom svetelných a navigačných zariadení, umožňujúcich presné prístrojové priblíženie za podmienok CAT IIIA kategórie poveternostných miním ICAO (Medzinárodná organizácia pre civilné letectvo). Z opačného smeru – 13 – je klasifikovaná ako neprístrojová na nie presné priblíženie.

Vzletová a pristávacia dráha 04/22 je vedľajšou vzletovou a pristávacou dráhou s dĺžkou 2 900 m a šírku 60 m. Zo smeru 22 je vybavená systémom svetelných a navigačných zariadení, umožňujúcich presné prístrojové priblíženie za podmienok CAT I poveternostných miním ICAO (Medzinárodnej organizácie pre civilné letectvo). Z opačného smeru – 04 – je klasifikovaná ako neprístrojová na nie presné priblíženie. Obe vzletové a pristávacie dráhy sa pretínajú vo vzdialenosti 904 m od prahu vzletovej a pristávacej dráhy 13 a 1 428 m od prahu vzletovej a pristávacej dráhy 04.

Na odbavovacej ploche rozlohy 143-tisíc m² sa nachádza 33 vyznačených stojísk lietadiel.

Odbavovacia budova

Letisková spoločnosť prevádzkuje komplex odbavovacích budov, pozostávajúci z troch na seba technologicky nadväzujúcich častí:

- odbavovacia budova so spoločnou halou pre prílety a odlety,
- odbavovacia budova určená pre prílety a odlety mimo krajín schengenského priestoru,
- terminál všeobecného letectva.

Na prízemí odbavovacej budovy sa nachádza 28 pultov pre registráciu na odlet (check-in) a tiež jeden pult určený pre nadrozmernú batožinu. Check-in pulty sú vybavené technológiami umožňujúcimi spolupracovať s rôznymi systémami používanými leteckými dopravcami. Na poskytovanie informácií cestujúcim a optimalizáciu

Airport runway system

M. R. Štefánik Airport disposes of two perpendicular take-off and landing runways with cement-concrete surface. Runway 13/31 is the main take-off and landing runway and it is 2 950 m long and 45 m wide. In the direction 31 it is equipped with lighting and navigation devices for an exact approach under the conditions of Category III A of the ICAO standard atmosphere (International Organisation for Civil Aviation). In the opposite direction – 13 – it is classified as non-instrumental for non-precision approach.

Runway 04/22 is an auxiliary take-off and landing runway and it is 2 900 m long and 60 m wide. In the direction 22 it is equipped with lighting and navigation devices for an exact approach under the conditions listed in Category I of the ICAO standard atmosphere. In the opposite direction – 04 – it is classified as non-instrumental for non-precision approach. Both runways intersect in the point located 904 m away from the verge of runway 13 and 1 428 m from the verge of runway 04.

There are 33 clearly marked stands in the apron area, which covers approximately 143 000 m².

Terminal

Airport Bratislava runs a passenger terminal, which consists of three technologically related areas:

- Terminal for arrivals and departures
- Terminal designed to serve non-Schengen arrivals and departures
- General Aviation Terminal

There are 28 check-in desks located on the ground floor of the departure terminal, plus there is one desk designated for the registration of oversized baggage. The check-in desks are equipped with a system which enables the usage of various check-in systems employed by different airlines. Complex airport information system optimises operational activities and provides passengers with relevant information. The non-public zones of the waiting area are targeted at departing passengers and they contain 13 gates, out of which 8 are designated for the flights within the Schengen Zone and 5 for the

prevádzkových činností slúži komplexný letiskový informačný systém. V neverejnej zóne odletových hál určených pre odlietavajúcich cestujúcich je k dispozícii 13 východov, osem v časti pre odbavovanie letov v rámci schengenského priestoru a päť pre odbavovanie letov do krajín neschengenského priestoru.

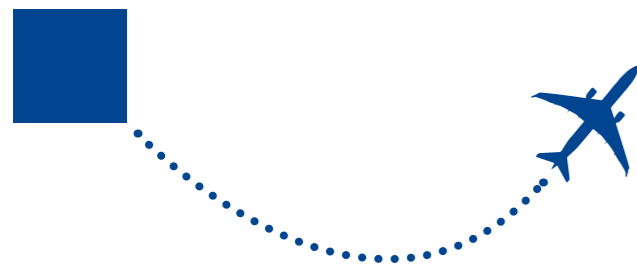
Ku komfortu všetkých cestujúcich a návštevníkov letiska prispieva neobmedzený prístup na wifi sieť v celej budove zdarma, samozrejmosťou sú kaviarenské a obchodné prevádzky, bankomaty, business salónik, miestnosť pre matky s deťmi a nepretržitá informačná služba. Pre zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou sa pri oboch vstupoch do terminálu nachádza kontaktné miesto pre zavolanie asistenčných služieb.

non-Schengen area.

For the comfort of our passengers and airport visitors, Wi-Fi is provided in the whole building free of charge. Moreover, there are cafés and shops, cash machines, a lounge for business travellers, a room for mothers with children and an Information Point with a 24/7 information service. Disabled and mobility-reduced individuals are given opportunity to contact assistance service at both entrances to the terminal.

Terminál všeobecného letectva

Pre VIP cestujúcich je k dispozícii moderný Terminál všeobecného letectva. Klienti súkromných letov a letov všeobecného letectva v ňom majú možnosť využiť službu „full VIP“, ktorá zahŕňa neobmedzený pobyt vo VIP zóne terminálu, vrátane širokého výberu občerstvenia a bezplatné parkovanie priamo pred terminálom. Služba „full VIP“ je spoplatnená sumou 49 € bez DPH za každého odlietavajúceho cestujúceho. Po prilete je prechod cestujúcich cez terminál bez poplatku so všetkými spomínanými benefitmi.

Súčasťou terminálu je pasová, colná aj bezpečnostná kontrola, nachádza sa tu aj zariadenie na skenovanie nadrozmernej batožiny. V celom termináli je možnosť pripojenia na wifi zdarma. Terminál všeobecného letectva je otvorený 24 hodín denne. V prípade nevyužitia služby „full VIP“ je parkovanie pred terminálom spoplatnené sadzbou 4 €/hod. Prechod cez terminál je zdarma.

Sklady leteckých pohonných látok

Skladový objem tvorí 7 stojatých nadzemných nádrží pre JET A-1 a 1 podzemná ležatá pre AVGAS s celkovou nominálnou kapacitou 4 780 m³. Zo 6 nadzemných nádrží, ktoré sú umiestnené v železobetónovej, chemicky izolovanej vani, sú v užívaní 2 nádrže o objeme 1 400 m³, ostatné sú odstavené. Siedma nádrž, o objeme 1 410 m³ bola daná do užívania začiatkom roka 2015, stojí v samostatnej záchytnej nádrži a je vybavená technológiou podľa najnovších požiadaviek leteckých dopravcov na kvalitu a bezpečnosť skladovania leteckých palív. Vo všetkých nádržiach je možné uskladňovať viacero druhov ropných produktov. Kapacita nádrží zabezpečuje potrebnú úroveň zásob leteckých palív v súvislosti s nárastom letovej prevádzky, predovšetkým však počas letného obdobia a v čase technologických odstávok niektorých technických zariadení skladov.

Ku skladom leteckých pohonných hmôt (ďalej len „sklady LPH“) vedie prístupová cesta a železničná vlečka na úseku trate železničná stanica Podunajské Biskupice – sklady LPH. Priestor príjmu pohonných hmôt má dve koľaje, pričom umožňuje aj stáčanie paliva

General Aviation Terminal

Modern General Aviation Terminal is designated for VIP passengers. The clients of private flights and general aviation flights are given opportunity to enjoy the “full VIP” service, which includes unlimited stay in the VIP area, wide variety of refreshments and free parking directly outside the terminal. The price of the “full VIP” service is 49 €, excluding VAT, per each departing passenger. Arriving passengers pass through the terminal free of charge with full access to the benefits listed above.

The terminal operates its own passport, customs and security controls, as well as equipment for screening oversized luggage. A free Wi-Fi connection is available throughout the terminal. General Aviation Terminal is open 24 hours a day. For the passengers who do not want to use the “full VIP” service is the parking outside the terminal subject to a fee of 4 € per hour. Passage through the terminal is free of charge.

Aviation Fuel Storage Facility

The storage facility volume consists of 7 vertical above-ground tanks for JET A-1 and one underground horizontal tank for AVGAS with a total nominal capacity of 4 780 m³. 6 above-ground tanks are placed in a chemically isolated basin made of reinforced concrete. Out of the 6 above-ground tanks, 2 tanks with the capacity of 1 400 m³ are in use and 4 are not operational. The 7th tank with the capacity of 1 410 m³ was put into operation at the beginning of 2015 and it is placed in an individual drain basin. It is equipped with modern technology to meet the expectations of airlines in terms of quality and storage safety of aviation fuels. All tanks are suitable for storage of various kinds of oil products. The capacity of the tanks ensures the necessary supply of aviation fuel for the airport's growing air traffic, especially during the summer season and at the time of technological shutdowns of some of the technical storage facilities.

The access to the facility is provided by an approach road and a railway section between the Podunajské Biskupice Railway Station and the Aviation Fuel Storage Facility. There are two tracks leading to the fuel drawing

z autocisterien. Sklady LPH slúžia ako prekladacia stanica medzi rôznymi druhmi dopravy a ako operatívny sklad leteckých pohonných látok. Sklad LPH zabezpečuje nepretržitý výdaj leteckých palív 24 hodín denne do špeciálnych vozidiel na plnenie lietadiel leteckým palivom. Komplexné služby spojené s plnením lietadiel na odbavovacej ploche letiska zabezpečujú plniace spoločnosti Slovnaft Retail, s.r.o. a Shell Slovakia.

Celkový obrat skladovaných produktov v litroch v skladoch LPH za rok 2018 bol:

Produkt	Príjem 2018	Výdaj 2018
JET A-1	46 972 849	46 819 677
AVGAS	95 159	82 467

Sklady LPH ďalej zabezpečujú aj skladovanie a výdaj automobilových pohonných hmôt (ďalej len „APH“) pre potreby letiska prostredníctvom autonómnej čerpacej stanice situovanej v blízkosti daňového skladu LPH a výdaj pohonných hmôt pre potreby špeciálnej techniky na odbavovacej ploche pomocou automobilovej cisterny na výdaj pohonných hmôt. Celkovú kapacitu výdajne APH tvoria 2 podzemné ležaté nádrže s celkovým objemom 64 m³ pre naftu a 1 podzemná ležatá nádrž s objemom 32m³ pre benzín.

Celkový obrat skladovaných produktov v litroch v skladoch APH za rok 2018 bol:

Produkt	Príjem 2018	Výdaj 2018
Benzín	20 007	29 246
Nafta	294 391	295 756

point, which also allows drawing fuel from tank lorries. The Storage Facility also serves as a transfer station of various types of freight, as well as an operative storage facility for aviation fuel. The facility ensures a 24/7 fuel dispensation into special vehicles reserved for fuelling aircraft with aviation fuel. Reputable companies Slovnaft Retail s.r.o. and Shell Slovakia provide complex services related to the fuelling of aircrafts at the airport.

The total turnover of stored products in the Aviation Fuel Storage Facility in 2018 was (in litres):

Product	Intake 2018	Outtake 2018
JET A-1	46 972 849	46 819 677
AVGAS	95 159	82 467

The Storage Facility is also used for storage and expenditure of automotive fuel for the needs of the airport. An autonomous gas station is situated in the proximity of the tax warehouse and directly at the apron there is a car tanker supplying specialized technology. The Automotive Fuel Storage Facility has a total storage capacity of 2 underground horizontal tanks for diesel with the capacity of 64 m³ and 1 underground horizontal tank for petrol with the capacity of 32 m³.

The total turnover of stored products in the Automotive Fuel Storage Facility in 2018 was (in litres):

Product	Intake 2018	Outtake 2018
Petrol	20 007	29 246
Diesel	294 391	295 756

Výkon záchranných a hasičských služieb

Letisková spoločnosť zabezpečuje výkon hasičských a záchranných služieb (ďalej len „HZS“) v súlade s nariadením Komisie EÚ č. 139/2014 a so záväznými predpismi na základe Analýzy nebezpečenstva vzniku požiaru v zmysle zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov, vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 611/2006 Z. z. o hasičských jednotkách.

Základnou úlohou hasičskej a záchrannej služby je záchrana ľudských životov v prípade leteckej nehody alebo incidentu, hasenie a organizácia záchranných prác pri požiaroch alebo iných nežiaducich udalostiach v objektoch a priestoroch letiska.

K činnostiam vyplývajúcim zo zabezpečenia výkonu záchranných a hasičských služieb patrili najmä asistencie pri plnení lietadiel leteckými pohonnými hmotami, pohotovosti pri plnení lietadiel, pohotovosti pri štátnych dôležitých letoch, výjazdy k leteckým mimoriadnym udalostiam, likvidácia úniku ropných produktov na prevádzkových plochách letiska, hláseným požiarom v objekte letiska, nakladanie/vykládanie a prevoz imobilných cestujúcich, ošetrovanie pri drobných úrazoch, prevoz ranených na ďalšie ošetrovanie do zdravotníckych zariadení, výjazdy na hlásenie elektrickej požiarnej signalizácie, technické zásahy, kontroly objektov areálu letiska v mimopracovnom čase.

Prehľad vybraných výkonov HZS:

Požiare	Únik ropných produktov	Technický zásah	Hlásič EPS	Pohotovosť pri plnení LPH	Asistencia pri plnení LPH
12	51	10	10	728	241
Previerkové cvičenie	Kontrola objektov	Pohotovosť ŠDL	Ošetrovanie ranených	Imobilní cestujúci	Tiesň plná pohotovosť
52	865	139	18	1698	5

Fire and Rescue Service Station

The company ensures the provision of Fire and Rescue Services in accordance with the EU Commission Regulation No. 139/2014 and with the binding regulations of the Fire Risk Assessment based on the Act No. 314/2001 Coll. on Protection from Fires as amended, and the Decree of the Ministry of Interior of the Slovak Republic No. 611/2006 Coll. on Fire Brigades as amended.

The main role of the Fire and Rescue Services is the rescue of human lives in case of aviation accident or incident, fire extinguishing and organization of rescue works at fire or other extraordinary events in the areas and facilities of the airport.

The Department of Fire and Rescue Services also provides assistance and emergency service during refuelling of aircrafts, emergency service during governmental flights, assistance in the case of aviation emergencies, disposal of the leakage of oil products in the operational areas and extinguishing of reported fire, loading, unloading and transportation of mobility-reduced passengers, treatment of minor injuries, treatment of injured individuals and their transportation to healthcare facilities, assistance of emergencies notified by the electronic fire signalisation, technical assistance and inspection of airport grounds outside the working hours.

An overview of selected activities of Fire and Rescue Services:

Fires	Oil Products Leakage	Technical Assistance	Fire Protection Signaller	ES during Aircraft Refuelling	Assistance during Aircraft Refuelling
12	51	10	10	728	241
Security Screening Training	Property Check	Emergency Drug Dosing	Injury Treatment	Mobility-Reduced Passengers	Constraint Emergency
55	865	139	18	1698	5

Výhodná poloha hasičskej stanice, ležiacej pri križovaní vzletových a pristávacích dráh, umožňuje hasičskej jednotke dosiahnuť trojminútový reakčný čas pre dosiahnutie najvzdialenejšieho prahu vzletových a pristávacích dráh.

Letisko M. R. Štefánika je zaradené do požiarnej kategórie 7 a na vyžiadanie do 2 hodín je jednotka HZS schopná zabezpečiť požiarne kategóriu 8. Od uvedenej kategórie sa odvíja početný stav jednotky a materiálovo-technické vybavenie.

Hasičská jednotka je vybavená špeciálnymi hasičskými automobilmi Protector C-4 od SIMON ACCESS, Scania CAS 60 od THT Polička a Tatra 815 CAS-32. Protector C-4 dosahuje zrýchlenie z 0 na 80 km do 40 sekúnd, pričom výkon ľafety je 5 000 litrov za minútu a výkon čerpadla je 7 000 litrov za minútu. Vozidlo Scania vykazuje rovnaké zrýchlenie ako Protector, výkon ľafety je 4 500 litrov za minútu a výkon čerpadla 6 000 litrov za minútu. Tatra 815 CAS-32 disponuje výkonom čerpadla 3 200 litrov za minútu a výkonom ľafety 3 000 litrov za minútu.

The advantageous location of the Fire and Rescue Services station at the crossroads of the take-off and landing runways enables the fire brigade to meet the requirement of the recommended 3-minute time limit for reaching the furthest threshold of the take-off and landing runways, as recommended by the ICAO directive.

M. R. Štefánik Airport falls into Fire Protection Category 7 and upon request is the Fire and Rescue Services station able to upgrade their unit within 2 hours into Category 8. The characteristics of the mentioned categories above determine the number of individuals in the unit and its material and technical equipment.

The facility is equipped with special fire fighting vehicles Protector C-4 supplied by SIMON ACCESS, Scania CAS 60 by THT Polička and Tatra 815 CAS-32. The Protector C-4 accelerates from 0 to 80 km/hour in 40 seconds, whilst the output of the turret is 5 000 litres per minute and the output of the pump is 7 000 litres per minute. The Scania vehicle achieves the same acceleration as the Protector; the turret output is 4 500 litres per minute and the pump 6 000 litres per minute. The Tatra 815 CAS-32 has the turret output 3 000 litres per minute and the pump 3 200 litres per minute.

3. Profil letiskovej spoločnosti

Company Profile

Obchodné meno:

Letisko M.R. Štefánika - Airport Bratislava, a.s. (BTS)

Sídlo:

**Letisko M. R. Štefánika, 823 11 Bratislava II,
Slovenská republika**

Korešpondenčná adresa:

**Letisko M. R. Štefánika, P. O. Box 160,
823 11 Bratislava 216, Slovenská republika**

IČO:

35 884 916

IČ DPH:

SK 2021812683

Dátum vzniku:

5. 5. 2004

Právna forma:

akciová spoločnosť

Registrácia:

**Obchodný register Okresného súdu Bratislava I,
oddiel Sa, vložka č. 3327/B**

Základné imanie:

292 427 637 EUR

Základné imanie vo výške 292 427 637 EUR je rozdelené na 19 ks kmeňových zaknihovaných akcií na meno s menovitou hodnotou 3 319 392 EUR, 1 ks kmeňovej zaknihovanej akcie na meno s menovitou hodnotou 3 319 390 EUR, 6 709 ks kmeňových zaknihovaných akcií na meno s menovitou hodnotou 33 194 EUR, na 643 ks kmeňových akcií s menovitou hodnotou 34 EUR a 1 ks kmeňovej zaknihovanej akcie na meno s menovitou hodnotou 3 319 391 EUR.

V priebehu roka 2018 nedošlo k zmenám výšky základného imania letiskovej spoločnosti zapísanej v obchodnom registri.

Company name:

Letisko M. R. Štefánika - Airport Bratislava, a. s. (BTS)

Registered address:

**Letisko M. R. Štefánika, 823 11 Bratislava II,
Slovak Republic**

Address for correspondence:

**Letisko M. R. Štefánika, P. O. Box 160,
823 11 Bratislava 216, Slovak Republic**

Company registration number:

35 884 916

Tax registration number:

SK 2021812683

Date of establishment:

5th May 2004

Legal status:

joint-stock company

Registration:

**Commercial Register at the District Court Bratislava I,
Section 'Sa', File No. 3327/B**

Share capital:

292 427 637 EUR

The share capital in the amount of EUR 292 427 637 is divided into 19 common stock shares in a book-entry form with a nominal value of EUR 3 319 392, 1 registered common stock share in a book-entry form with a nominal value of EUR 3 319 390, 6 709 registered common stock shares in a book-entry form with a nominal value of EUR 33 194, 643 common stock shares with a nominal value of EUR 34 and 1 registered common stock share in a book-entry form with a nominal value of EUR 3 319 391.

In 2018, the share capital of the company registered in the Commercial Register remained unchanged.

4. Akcionári letiskovej spoločnosti

Shareholders structure

Štruktúra akcionárov letiskovej spoločnosti sa v roku 2018 nezmenila. Jediným akcionárom letiskovej spoločnosti je od 19. 2. 2015 Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo dopravy a výstavby SR (100 %).

The structure of the company's shareholders remained unchanged in 2018. Since 19 February 2015, the sole shareholder of Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a. s. (BTS) is the Slovak Republic, whose rights are exercised by the Ministry of Transport, Construction and Regional Development of the Slovak Republic (100 %).

5. Zloženie orgánov letiskovej spoločnosti Corporate structure

Predstavenstvo letiskovej spoločnosti

- Ing. Jozef Pojedinec**
predseda predstavenstva
- Oto Šinkovic, MSc.**
člen predstavenstva
- Ing. Jarmila Mikušová**
členka predstavenstva do 9. 5. 2018
- Mgr. Bc. Matej Hambálek**
člen predstavenstva od 3. 7. 2018

Dozorná rada letiskovej spoločnosti

- Ing. Slavomír Drozd**
člen dozornej rady a predseda dozornej rady
- Ivan Bako**
člen dozornej rady
- Mgr. Kornélia Šrámková**
členka dozornej rady do 19. 12. 2018
- Fridrich Kováč**
člen dozornej rady
- Eva Ďurečková**
členka dozornej rady

Board of Directors

- Ing. Jozef Pojedinec**
Chairman of the Board of Directors
- Oto Šinkovic, MSc.**
Member of the Board of Directors
- Ing. Jarmila Mikušová**
Member of the Board of Directors until 9 May 2018
- Mgr. Bc. Matej Hambálek**
Member of the Board of Directors from 3 July 2018

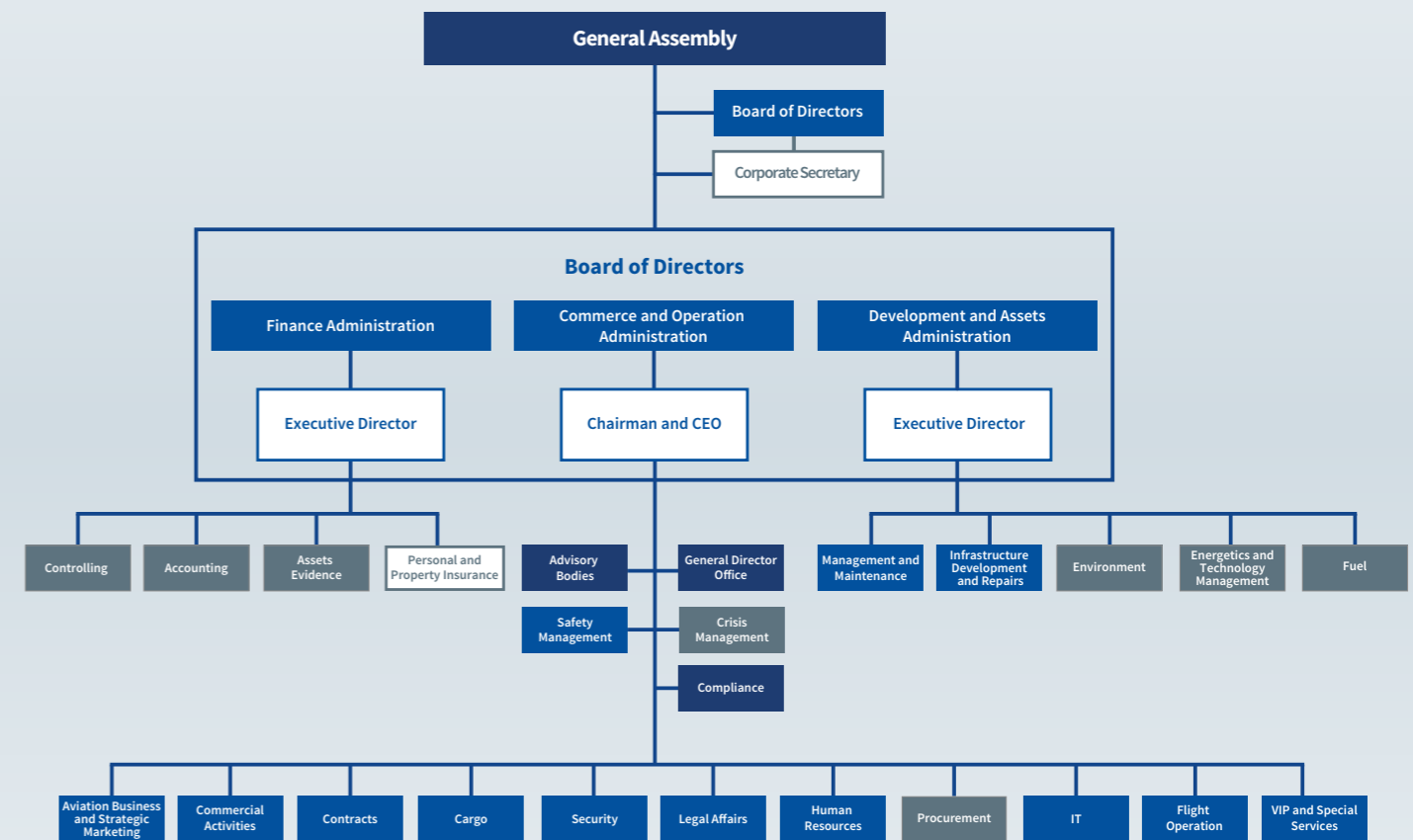
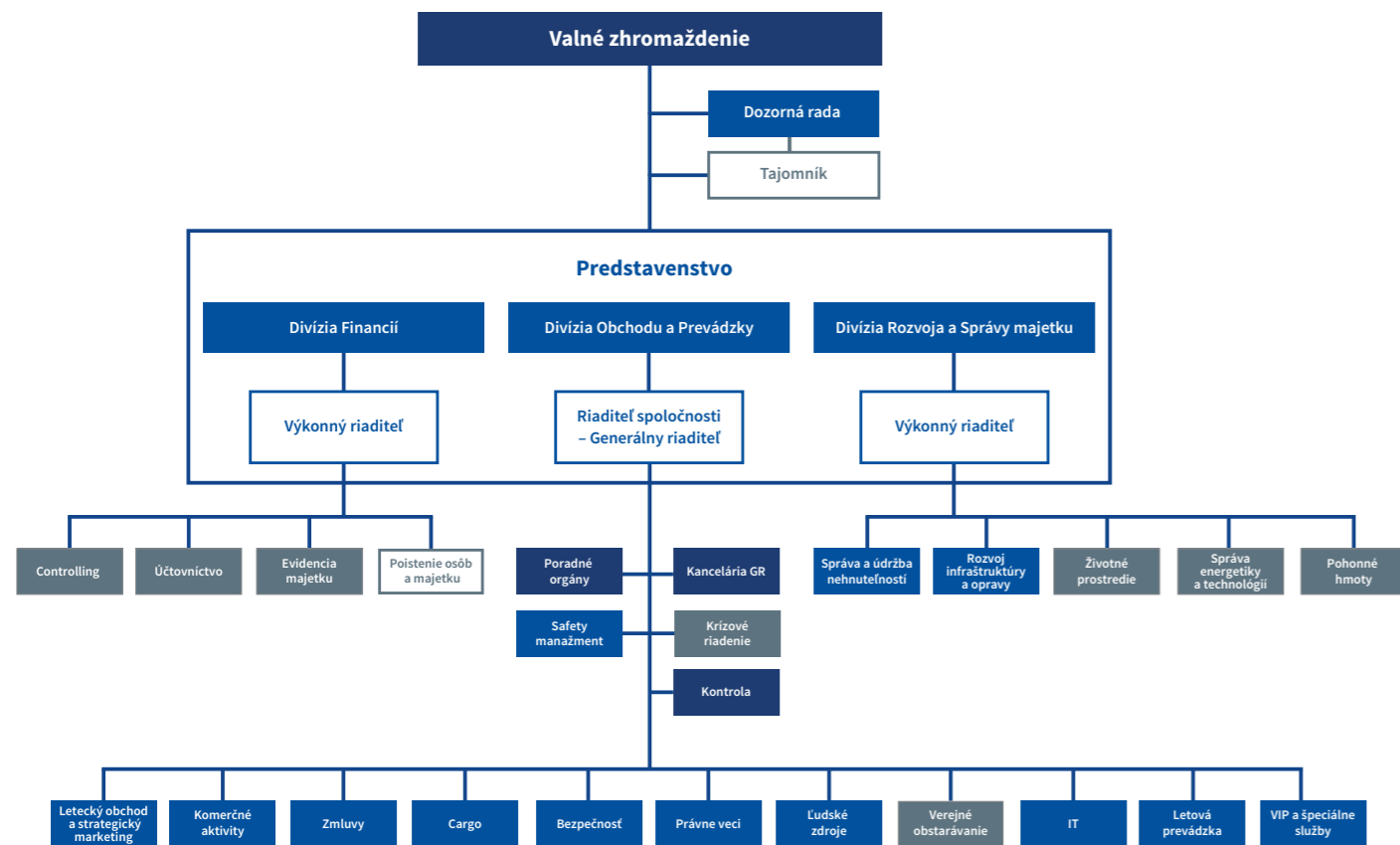
Supervisory Board

- Ing. Slavomír Drozd**
Member of the Supervisory Board and Chairman of the Supervisory Board
- Ivan Bako**
Member of the Supervisory Board
- Mgr. Kornélia Šrámková**
Member of the Supervisory Board until 19 December 2018
- Fridrich Kováč**
Member of the Supervisory Board
- Eva Ďurečková**
Member of the Supervisory Board

6. Organizačná štruktúra

Organisation structure

7. Portfólio ponúkaných služieb

Services portfolio

Portfólio služieb letiskovej spoločnosti sa základným spôsobom člení na služby bezprostredne súvisiace s obsluhou prostriedkov leteckej dopravy a s odbavením cestujúcich (letiskové služby) a na doplnkové aktivity realizované v prospech cestujúcej verejnosti a iných užívateľov v rámci ich potrieb na le-tisku (neletecké činnosti). Časť služieb poskytuje samotná letisková spoločnosť, ostatné služby sú zabezpečené prostredníctvom subdodávateľov.

Letiskové služby:

- odbavenie cestujúcich (Passenger Handling) – odletové činnosti, predaj leteniek,
- odbavenie batožiny (Baggage Handling) – odbavenie príručnej a podanej batožiny, nadrozmerných batožín a špeciálnych kategórií batožín, nepravidelnosti a riešenie problémov so stratenou batožinou,
- odbavenie leteckého nákladu a pošty (Cargo and Mail Handling) – akceptácia leteckého nákladu, vrátane špeciálneho, export a import zásielok s možnosťou skladovania i bez nej,
- pozemné odbavenie lietadla (Aircraft Handling) – príletové činnosti, zaistenie bezpečnosti lietadiel na zemi – zaistenie proti pohybu, zaistenie obslužnej techniky, vytlačanie lietadiel, odletové činnosti a iné,
- služby vyváženia lietadla (Load Control) – plánovanie leteckého nákladu a jeho naloženia, príprava dokumentácie,
- všeobecné letectvo,
- bezpečnostná ochrana – vlastná ochrana, detekčná kontrola,
- 24-hodinová centrálna informačná služba,
- asistenčné služby pre cestujúcich so zníženou mobilitou.

Neletecké činnosti:

- prenájom obchodných priestorov,
- prenájom reklamných plôch,
- prenájom konferenčných priestorov.

The portfolio of services of the company is on the basic level divided into services directly related to the air transportation operation and handling of passengers (airport services) and supplementary services carried out for the benefit of the travelling public and other users, while considering their needs during their stay at the airport (non-aviation services). One part of the services is supplied by the airport company itself and the rest of the services are supplied by company's subcontractors

Airport services:

- Passenger Handling – departure services, flight tickets sale,
- Baggage Handling – handling of carry-on and check-in luggage, oversized luggage and special category luggage, irregularities and reporting of missing baggage,
- Cargo and Mail Handling – acceptance of standard and special cargo, import and export of consignments with or without stock-keeping,
- Aircraft Handling – arrival services, aircraft ground handling – movement prevention, technical aircraft handling, aircraft displacement, departure services, etc.,
- Load Control – cargo planning and loading, preparation of documentation,
- General aviation,
- Safety and security - airport security, detection control,
- 24-hour central information service,
- Assistance services for passengers with reduced mobility.

Non-Aviation Services:

- Business space letting,
- Advertising space letting,
- Conference space letting.

Aj v roku 2018 pokračovalo oddelenie komerčných aktivít (KAK) v rozvoji ponuky neleteckých činností tak, aby pokrývali požiadavky cestujúcej verejnosti i návštevníkov letiska. V apríli otvorila zmenáreň na letisku spoločnosť Interchange, čím cestujúci získali dlho žiadanú tradičnú službu na letiskách s možnosťou záměny 17 druhov cudzích mien. V neverejnej časti odletovej haly pribudla rovnako v apríli prevádzka lekárne spoločnosti Dr. Max, ktorá ponúka okrem liekov i drogériový tovar. Počas roka mali k dispozícii cestujúci aj novú prevádzku so suvenírmi s názvom Souvenirs Bratislava, ktorá sa nachádzala v odletovej hale letiska.

Also in 2018, the Department of Commercial Activities continued the development of non-aviation services in order to meet the requirements of passengers and visitors of the airport. In April, the airport introduced a currency exchange office operated by Interchange, which allowed visitors and passengers to exchange 17 types of currencies. Another company which opened a shop in April was Dr. Max, which opened a pharmacy selling medicinal goods and cosmetics in the non-public sector of the departure hall. Throughout the year, the passengers were also able to shop for souvenirs in the new shop named Souvenirs Bratislava, located in the departure hall.

Spoločnosť Mastercard v spolupráci s letiskovou spoločnosťou otvorila od júna nový biznis salónik Mastercard Caproni Lounge pre všetkých držiteľov prémiových kariet Mastercard. Je situovaný na druhom poschodí odletového terminálu letiska s výhľadom na historickú repliku lietadla Caproni Ca.33, po ktorom je aj pomenovaný. Otvorený je denne od 5. h do 21.30 hod. pre všetkých držiteľov kariet Mastercard World Elite, World, Business, Platinum, Mastercard Commercial Cards a kariet Gold, vydaných slovenskou bankou. Bezplatný vstup doň zároveň majú všetci cestujúci v biznis triede využívajúci lety vybraných leteckých dopravcov.

Počas leta pribudla v odletovej hale Letiska M. R. Štefánika nová obchodná prevádzka s tovarmi slovenskej výroby Slovak gifts & goods. Ponúka umelecké produkty, keramiku, destiláty aj slovenské potraviny. Od novembra bola v neschengenskej časti odletovej haly letiska otvorená prevádzka Slovak Home Products, ktorá v predajni dekorovanej slovenskými ľudovými vzormi ponúka tradičné slovenské výrobky a suveníry.

Oddelenie KAK zároveň ponúkalo možnosť zorganizovať výstavy v priestoroch letiska, čo využili viacerí záujemcovia. Pre cestujúcu verejnosť prilietajúcu zo zahraničia zároveň pribudli vo verejnej časti priletovej haly informačné totémy s informáciami o Bratislave a jej atrakciách.

Outsourcované služby:

- plnenie lietadiel pohonnými látkami,
- balenie a váženie batožín,
- gastronomické služby (kaviarne, rýchle občerstvenie, reštaurácia),
- obchodné služby (dutyfree predajne, trafiky, suveníry),
- salónik Mastercard Caproni lounge,
- požičovne automobilov,
- služby mestskej hromadnej dopravy,
- služby diaľkovej dopravy,
- taxi služby,
- bankové automaty,
- turistická informačná služba.

In collaboration with the company Mastercard, the airport opened a new business lounge Mastercard Caproni Lounge. It was opened in June on the second floor of the departure hall for all holders of Mastercard premium cards. It offers a view of the historic model of a Caproni Ca.33 aeroplane, which gave the lounge its name. It is opened daily from 5am to 9.30pm and available for the holders of Mastercard World Elite, World, Business, Platinum, Mastercard Commercial Cards and any Mastercard Gold cards which were issued by a Slovak bank. Free entry is also allowed to the passengers travelling in business class on the flights of selected air carriers.

In summer, the departure hall of M. R. Štefánik Airport also introduced a new shop selling products of Slovak origin named Slovak gifts & goods. It offers art objects, ceramics, spirits and Slovak food. In November, the non-Schengen part of the departure hall introduced the shop Slovak Home Products, which features Slovak folk decorations and offers traditional Slovak products and souvenirs.

The Department of Commercial Services also offered the space of the airport for the organisation of various exhibitions and hosted several projects. Passengers entering Slovakia from abroad could also appreciate the new information boards featuring information about the city of Bratislava and its attractions.

Outsourced Services:

- Aircraft fuelling,
- Packing and weighting facility,
- F&B outlets (coffee houses, fast-food, restaurant),
- Retail services (travel value/duty-free shops, news-stands, gift shops),
- Mastercard Caproni Lounge,
- Car-rental services,
- Public transport services,
- Long distance transport services,
- Taxi services,
- Cash-machines (ATMs),
- Tourist information service.

8. Personálna politika Personnel politics

Štruktúra zamestnancov a personálne náklady

V roku 2018 pracovalo v letiskovej spoločnosti 608 zamestnancov, z toho 178 žien (29 % z celkového počtu) a 430 mužov. V porovnaní s rokom 2017 sa znížil počet zamestnancov o deväť. Priemerný vek zamestnanca ku 31. decembru 2018 bol 40,6 roka. Priemerná mzda v letiskovej spoločnosti dosiahla úroveň 1 151,75 €, čo predstavuje jej nárast v porovnaní s rokom 2017 o 142,48 €.

Ku dňu 31. 12. 2018 pracovalo v letiskovej spoločnosti 609 zamestnancov, v porovnaní s počtom ku 31. 12. 2017 ide o nárast o 7 zamestnancov. Počas letnej sezóny posilnilo prevádzku letiska 87 študentov, ktorí boli zamestnaní na dohodu o brigádnickej práci študentov.

Veková štruktúra zamestnancov ku 31. 12. 2018:

30 rokov a menej	155 zamestnancov	25,5 %
31 až 40 rokov	163 zamestnancov	26,8 %
41 až 50 rokov	130 zamestnancov	21,3 %
51 a viac rokov	161 zamestnancov	26,4 %

Kvalifikačná štruktúra zamestnancov ku 31. 12. 2018:

vysokoškolské vzdelanie	158 zamestnancov	25,9 %
úplné stredné s maturitou	309 zamestnancov	50,7 %
odborné vzdelanie	131 zamestnancov	21,6 %
základné vzdelanie	11 zamestnancov	1,8 %

Odborný rast a vzdelávanie

V roku 2018 zrealizovala letisková spoločnosť celkovo 5 335 vzdelávacích aktivít s cieľom zabezpečenia prípravy kvalifikovaných a odborne zdatných zamestnancov. V porovnaní s rokom 2017 sa zvýšil počet vzdelávacích aktivít o 39 %, a to z dôvodu periodicity povinných školení pre všetkých zamestnancov letiskovej spoločnosti. Prostredníctvom interných inštruktorov bolo v roku 2018 zabezpečených 4 680 vzdelávacích

Employees and personnel expenses

In 2018, the company employed 608 employees, out of which 178 were women (29 % of the total number) and 430 were men. In comparison to 2017, it is a decrease of 9 employees. The average age of the employees as of December 31, 2018 was 40,6 years. The average salary in the company reached EUR 1 151.75, which represents an increase of EUR 142.48 compared to 2017.

As of December 31, 2018, the company employed 609 employees, which is an increase by 7 employees in comparison to December 31, 2017. During the summer period, the company employed an additional working force consisting of 87 students, who worked within the agreement about seasonal student work.

Employees age structure as of December 31, 2017:

30 years or less	155 employees	25,5 %
31 to 40 years	163 employees	26,8 %
41 to 50 years	130 employees	21,3 %
51 years or more	161 employees	26,4 %

Employees qualification structure as of December 31, 2018:

University education	158 employees	25,9 %
High school education	309 employees	50,7 %
Vocational education	131 employees	21,6 %
Basic education	11 employees	1,8 %

Professional growth and education

In 2018, the airport company organised a total of 5,335 educational activities, which were aimed at the training of qualified and professionally competent employees. In comparison to 2017, the number of educational activities had risen by 39% due to regular compulsory trainings for all employees of the airport. In 2018, internal instructors carried out 4,680 educational activities. An additional 614 educational activities were

aktivít. Prostredníctvom externých spoločností sa zrealizovalo 614 vzdelávacích aktivít a 41 zamestnancov sa zúčastnilo odborných konferencií a seminárov. Celkový objem finančných nákladov použitých na zabezpečenie vzdelávania externými spoločnosťami predstavuje čiastku 77 231,47 €, čo činí nárast oproti roku 2017 o 2 %.

Letisková spoločnosť zabezpečila v roku 2018 vzdelávacie aktivity aj pre externé spoločnosti, ktoré pôsobia na letisku, a to v celkovej hodnote 13 011 €, čo činí nárast oproti roku 2017 o 64 %.

V roku 2018 spracoval a následne zaviedol odbor ľudských zdrojov školenie Dopravný poriadok/peší prechod osôb formou inštruktážneho videa. Všetky potrebné odborné informácie sa účastníkom prezentujú pútavým spôsobom, ktorý zabezpečuje efektívne pochopenie prezentovanej témy. Zefektívnený bol i proces školenia Dopravný poriadok/vodič Apron, najmä pre externých uchádzačov.

Zavedené zmeny výcvikového systému výrazne vplyvajú na efektívnosť interných inštruktorov, ale i účastníkov školení externých spoločností, pričom sa kladie dôraz na zabezpečenie kvalifikovaného personálu v súlade s legislatívnymi požiadavkami.

Letisková spoločnosť v ďalšom období zabezpečí zapracovanie praktického zaškoľovania na jednotlivých pracoviskách do tréningovej príručky, čo prispeje k zoceleniu vzdelávacieho systému zamestnancov.

Bude zabezpečený tiež dostatočný počet školiťelov pre interné aj externé potreby letiskovej spoločnosti.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Rok 2018 bol v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len BOZP) zameraný najmä na kvantitatívne a kvalitatívne prehodnotenie škodlivých faktorov pracovného prostredia, tvorbu dokumentácie pre pracovnú zdravotnú službu, na zvyšovanie povedomia zamestnancov v oblasti BOZP a oblasti ochrany pred požiarom (ďalej len OPP) ako aj na výkon preventívnych previerok pracovísk.

V prvej polovici roka uzatvorila letisková spoločnosť zmluvu o poskytovaní služieb pracovnej zdravotnej služby v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení

carried out by external companies and 41 employees attended professional conferences and seminars.

The total amount of expenses used for the educational activities organised by external companies was €77,231.47, which represents an increase of 2% in comparison to 2017.

In 2018, the airport company organised various educational activities for external companies based at the airport. The total revenue of these activities was €13,011, which represents an increase of 64% compared to 2017.

In 2018, the Department of Human Resources created and implemented a training course named Traffic Schedule/Transit of Pedestrians, which was carried out in the form of an instructional video. All important information was presented to the attendees in an interesting form which ensured an effective understanding of the presented topic. The department also redesigned the training course named Traffic Schedule/Apron Conductor, which is mainly aimed at external applicants.

The implemented changes to the training system and professionalism of the staff who have been instructed in accordance with legislative requirements significantly influenced the efficiency of internal instructors as well as attendees coming from external companies.

In the following period, the airport company will ensure implementation of the practical training courses into the training manuals of individual areas of work, which will contribute to the unification of the employees' educational system.

The company will also provide both internal and external attendees with an appropriate number of instructors.

Safety and health protection at work

In 2018, the area of health and safety at work (hereafter referred to as HSE) was focused on the quantitative and qualitative re-evaluation of the detrimental factors of the work environment, issuing of documentation for occupational health service, raising the employees' awareness of HSE and safety and fire protection and also execution of preventive checks at individual areas of work.

niektorých zákonov. Výsledkom bolo centralizovanie lekárskeho preventívneho previerok zamestnancov a ich výkon pracovnou zdravotnou službou v jej zdravotníckom zariadení. Takisto bola vyhotovená nová dokumentácia so zapracovaním meraní kvantitatívnych a kvalitatívnych škodlivých faktorov pracovného prostredia z roku 2017, výsledkom ktorých bolo zaradenie troch pracovných pozícií do tretej kategórie – rizikový faktor hluk. V druhej polovici roka bolo realizované hodnotenie škodlivých faktorov pracovného prostredia zamerané výlučne na fyzickú záťaž zamestnancov na vybraných pracoviskách. Výsledkom bolo zaradenie štyroch pracovných pozícií do tretej kategórie – riziková práca. Zamestnancom zaradeným na týchto pracovných pozíciách bola z tohto dôvodu zvýšená frekvencia preventívnych lekárskeho prehliadok, čím môžeme v budúcnosti predísť vzniku práceneschopností, úrazov a chorôb z povolania.

Zvýšenie povedomia všetkých zamestnancov, vrátane manažmentu letiskovej spoločnosti, v oblasti BOZP a OPP bolo zabezpečené formou opakovaného oboznámenia. Týmto sme zabezpečili dostatočnú informovanosť zamestnancov o ich právach a povinnostiach v predmetnej oblasti.

V rámci prevencie pomocou výkonu preventívnych previerok pracovísk sme zaznamenali aj napriek výraznému nárastu letovej prevádzky pokles mimoriadnych udalostí. Zároveň pravidelné odstraňovanie zistených nedostatkov na pracoviskách zlepšilo ich kvalitu.

Zamerali sme sa aj na oblasť osobných ochranných prostriedkov pre jednotlivé pracovné pozície, kde sme prehodnotili ich pridelovanie. Ich nákup sme zefektívnili výberom centrálného dodávateľa, ktorý vzišiel z verejnej obchodnej súťaže.

Celkovo hodnotí letisková spoločnosť rok 2018 z pohľadu BOZP a OPP ako prínos k zlepšeniu celkového stavu letiskovej spoločnosti.

In the first half of 2018, the airport company signed a contract dealing with the provision of occupational health services based on the Act No. 355/2007 Coll. on Protection, Support and Development of Public Health and on Amendments and Supplements to Certain Acts. As a result, employees' preventive check-ups were centralised and carried out in the facilities designed for occupational health services. In addition, the company focused on the issuing of new documentation dealing with the 2017 measuring of quantitative and qualitative factors with a negative impact on the work environment. As a result, three working positions were categorized as a part of the third category – noise risk factor. In the second half of the year, the evaluation of detrimental factors of the work environment was focused on the physical workload of employees of selected areas of work. As a result, four working positions were categorized as a part of the third category – risk labour. The employees working in these job positions were given access to more frequent medical check-ups in order to prevent any future sickness absences, injuries and work-related diseases.

Raising the awareness of HSE and safety and fire protection among all employees, including the management of the airport company, was carried out in the form of a repeatedly revised induction. This provided all members of staff with sufficient information regarding their rights and duties in the subjected areas.

Despite the significant increase of air traffic, the company recorded a decrease in emergencies, which was due to the preventive checks of individual areas of work. In addition, the quality of workspace was improved by regular monitoring and elimination of deficiencies.

The company also focused on the area of personal protective equipment for individual working positions and re-evaluated their distribution. The purchasing of this equipment was made more efficient by selecting a central supplier through the process of open tender.

In general, focusing on the educational training and anchoring of the principles of HSE and safety and fire protection led to the improvement of the general condition of the airport company in 2018.

9. Riadenie systému kvality

Quality management

Letisková spoločnosť pri riadení systému kvality v oblasti prevádzky využíva metódy systému riadenia kvality v súlade s EN STN ISO 9001:2015 ako aj EN STN ISO 19011:2011, popisujúce požiadavky na systémy riadenia kvality a návod na auditovanie systému riadenia. Základné princípy a ciele systému riadenia kvality, ako aj nástroje využívané za účelom dosiahnutia týchto cieľov, sú zakotvené v Politike kvality Letiska M. R. Štefánika.

V nadchádzajúcom období budú všetky nástroje a činnosti vykonávané v rámci systému riadenia kvality zamerané na plnenie harmonogramu pre zistenie kontinuálneho plnenia opatrení vedúcich k dosiahnutiu a udržaniu plného súladu s národnými i nadnárodnými požiadavkami kladenými na prevádzkovateľov letísk a poskytovateľov služieb pozemného odbavenie lietadiel, cestujúcich a batožín a leteckého nákladu.

V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 z 20. februára 2008 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva, ktorým sa zrušuje smernica Rady 91/670/EHS, nariadenie (ES) č. 1592/2002 a smernica 2004/36/ES a nariadením Komisie (EÚ) č. 139/2014 z 12. februára 2014, ktorým sa stanovujú požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa letísk podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 vydal Dopravný úrad dňa 18. 12. 2017 osvedčenie s platnosťou na dobu neurčitú, ktorou osvedčuje, že spoločnosť „Letisko M.R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s. (BTS), Letisko M.R. Štefánika, 823 11 Bratislava II, IČO: 35 884 916“ je oprávnená prevádzkovať Letisko Bratislava/M.R. Štefánika v súlade s ustanoveniami nariadenia (ES) č. 216/2008 a jeho vykonávacích predpisov, certifikačnej základne (CB), týkajúcej sa tohto letiska a letiskové príručky.

In the field of quality management, the company uses the methods of quality system management, which are in accordance with EN STN ISO 9001:2015, as well as EN STN ISO 19011:2011, describing the requirements of quality management systems and the guideline of quality management auditing. In 2016, the principles defined in EN STN ISO 9001:2008 were compared to the new methodology EN STN ISO 9001:2015 and in the reference to the results, the company defined a new set of approaches to the quality management while emphasizing procedural approach. The basic principles and aims of the quality system management, as well as the procedural tools are embedded in the Quality Policy of the M. R. Štefánik Airport, whose amended issue was published at the end of 2018.

At the end of the last year, the company underwent a detailed audit by the Transport Authority focused on the processes connected with the operation of the airport, such as maintenance and operation of airport equipment and technology, or operational services related to ground aircraft handling and handling of passengers, baggage and cargo, which were reviewed according to the requirements of the Regulation (ES) No. 216/2008 and its implementing rules.

The operation of airports and ground aviation facilities is fully liable to the permission issued by the Transport Authority. After the successful completion of the certificatory audit and after meeting all requirements stated by the Transport Authority, the company was issued a certificate, which recognised the company Letisko Bratislava / Letisko M. R. Štefánika as an authorized operator of the Bratislava Airport / M. R. Štefánik Airport as in accordance with the Regulation (ES) No. 216/2008 and its implementing rules.

In the following period, all tools and activities within the system of quality management will be executed according to the time schedule securing a continual fulfilling of provisional measures. This strategy should lead to the execution and maintaining of standards as in accordance with national and international requirements of airport organisation and provision of services of ground aircraft handling and handling of passengers, baggage and cargo.

10. Politika bezpečnosti leteckej prevádzky

Safety policy

Jedným zo základných prvkov účinného systému riadenia prevádzkovej bezpečnosti je aj jednoznačná deklarácia zodpovednosti za kvalitu a bezpečnosť dodávaných služieb – vyjadrená prostredníctvom Politiky bezpečnosti.

Bezpečnosť osôb, lietadlovej i pozemnej techniky ako aj bezpečnosť samotného letiska je jednou zo základných a spoločných priorit všetkých zamestnancov letiskovej spoločnosti. Z tohto dôvodu patria snahy o udržiavanie jej vysokej úrovne k základným predpokladom pri rozhodovacích procesoch všetkých vedúcich zamestnancov letiskovej spoločnosti.

Komplexný systém riadenia prevádzkovej bezpečnosti (tzv. Safety Management System) je implementovaný naprieč celým prevádzkovým i manažérskym spektrom letiskovej spoločnosti a jeho základné princípy a zásady sú aplikované na všetky činnosti v rámci letovej prevádzky, na ktoré sa vzťahuje vydané prevádzkové povolenie. Všetci zamestnanci sa podieľajú na rozvoji konceptu samotného systému i na aktívnom využívaní všetkých jeho nástrojov tak, aby:

- pristupovali k riadeniu a organizácii činností proaktívne, t. j. s dôrazom na prevenciu a predchádzanie vzniku nežiadúcich udalostí včasnou identifikáciou rizík;
- bolo vytvárané a udržiavané prostredie s otvorenou komunikáciou v rámci celej letiskovej spoločnosti tak, aby sa dôležité informácie týkajúce sa bezpečnosti prevádzky dostali včas a v plnom rozsahu k zodpovedným zamestnancom;
- sa prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania, rozvoja a odovzdávania skúseností podporilo udržiavanie vysokej úrovne vykonávaných činností a poskytovaných služieb.

One of the basic elements of an efficient management of operational security is also embedded in declaring responsibility for quality and safety of provided services.

Safety of persons, aviation and ground technologies, as well as the safety of the airport environment is one of the basic and common priorities of all employees of the company. Because of this reason, the maintenance of high safety standards is one of the main aspirations motivating the decisions of all leading members of the company.

A complex system of operational security management (Safety Management System) is implemented throughout the sector of company operation and management and its basic principles are applied in all those activities related to airport operation and air transportation, which fall under the company's operation permission. All employees are responsible for contributing to the development of the system's conception and therefore also for the active use of all its tools, so that:

- they would approach the management and organisation of activities in a proactive way, that is to say with a focus on the prevention of undesirable events by early identification of risks;
- we would create and maintain an environment with open communication across the company, so that important information concerning operational safety would reach the responsible employees in time and in a full extent;
- we would support the maintenance of a high standard of activities and services by continuous education.

In the course of last year, the company managed to finalise processes leading to the harmonisation of company's internal procedures with requirements of European legislation concerning operational safety, management and maintenance of all elements connected with airport and aviation operation. An integral part is also an extensive training and educational programme, which underwent a complex revision and nowadays represents the main building block for an effective execution of activities of all employees.

11. Bezpečnostná ochrana letiska

Airport security

Ochrana letiska zabezpečuje na vstupných bodoch vstupný a výstupný režim do vyhradených bezpečnostných priestorov letiska a z nich, vykonáva strážnu a kontrolnú službu, fyzickú ochranu letiska a jeho majetku, hliadkuje pri manipulácii a skladovaní batožiny, pri ochrane leteckého nákladu, pošty a materiálov leteckých dopravcov, vykonáva bezpečnostný dohľad, stráženie lietadiel a pod.

Okrem týchto stálych činností sa zamestnanci bezpečnostnej ochrany letiska v máji 2018 priamo podieľali aj na nácviku zásahu záchranných zložiek s názvom CRASH 2018 – simulácia leteckej nehody, pri ktorej sa lietadlo pri pristávaní rozlomí na dve časti.

Zamestnanci bezpečnostnej ochrany letiska sa v roku 2018 podieľali aj na mimoriadnych pracovných úlohách, akými boli zabezpečenie ochrany pri odbavovaní vojenských letov a štátne dôležitých letov v osobitnom režime, strážna, kontrolná a sprievodná činnosť pri budovaní nového oplotenia na priblížení vzletovo-pristávacej dráhy 22-04 a opravy určenej časti vzletovo-pristávacej dráhy 13-31.

Zároveň bezpečnostná ochrana letiska participovala na Dni otvorených dverí letiska, ktorý sa uskutočnil v dňoch 13. a 14. októbra 2018, ako aj počas exkurzií pre žiakov materských, základných a stredných škôl.

Hlavnou úlohou zamestnancov bezpečnostnej kontroly je vykonávať detekčnú kontrolu všetkých osôb vstupujúcich do vyhradených bezpečnostných priestorov a nimi prinášaných vecí, príručnej a podanej batožiny cestujúcich, leteckého nákladu a poštových zásielok, kontrolu dodávok potrebných počas letu a letiskových dodávok a spolupracovať s ďalšími bezpečnostnými zložkami pri riešení mimoriadnych situácií v civilnom letectve.

Letisková spoločnosť sa pripravuje na aplikáciu štandardu 3 v oblasti bezpečnostnej ochrany, ktorá vyplýva z vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/1998 z 5. novembra 2015, ktorým sa stanovujú podrobné opatrenia na vykonávanie spoločných základných noriem bezpečnostnej ochrany letectva v platnom znení. Podľa bodu 12.4.2.2. prílohy k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2015/1998 v platnom znení „Platnosť úrovne 2 sa skončí 1. septembra 2020.“ Avizované zmeny v legislatíve, vrátane prechodu na štandard 3, znamenajú pre letiskovú spoločnosť

Security of the airport is also secured at the entrance and exit points of the airport, by guarding and control services and physical protection of the airport and its properties. Moreover, protection is also secured by safeguarding the manipulation and storage of baggage, by protecting aviation cargo, post and material of airline companies and by execution of security patrol, aircraft guarding, etc.

The main task of the Security Control employees is to execute detection control of all persons entering restricted security areas and their carry-on and check-in belongings, control of aviation cargo, air post, deliveries required during flights and airport deliveries and cooperation with other teams securing protection of the airport in the case of any kind of emergency situations which may arise in civil aviation.

Along with the general training workshops, in May 2018, the employees of the Security Department also participated in the intervention training of rescue forces named CRASH 2018. This training simulated an aircraft incident in which the aeroplane breaks into two parts while landing.

In 2018, the employees of the Airport Security Department participated in special tasks, which included the ensuring of protection during the handling of special regime military flights and important state flights. They also took part in guarding, inspecting and accompanying activities connected with the construction of a new fence at the approach of the Runway 13/31.

In addition, from 13th to 14th October 2018, the Security Department also participated in the Airport Open Days and supervised school excursions of children from nurseries, primary and secondary schools.

The company focuses on implementing advised changes of the ECAC Regulations (European Committee for Civil Aviation), regarding European civil aviation and airport organisation. The requirement of application of Standard 3 in the sector of Airport Security results from the Implementing Regulation of the Committee (EU) No. 2015/1998 from 5 November 2015, which determines the detailed measures within the common basic norms of aviation protection as amended. According to the point 12.4.2.2 of the Annex to the Implementing Regulation (EU) 2015/1998 as amended, “The validity of stage 2 will be concluded on September 1, 2020.” The advised changes in legislation, including the transition to ECAC

investície v procese kontroly podanej batožiny.

Určení zamestnanci bezpečnostnej ochrany okrem toho vykonávajú bezpečnostné školenia a výcvik ostatných zamestnancov, vypracúvajú tiež metodiky a postupy vykonávania činností prevádzkovateľa letiska z hľadiska požiadaviek národných a medzinárodných dokumentov a v rámci vnútorného systému kontroly kvality monitorujú súlad bezpečnostných opatrení so stanovenými požiadavkami.

Standard 3, imply that the company will be required to invest in the area of baggage handling.

The Security and Safety staff also undertakes safety trainings of other employees, they outline the methodology and procedures for executing operational activities as in accordance with national and international documents and within the inner control systems they monitor the correspondence of current security measures with appointed requirements.

12. Politika ochrany životného prostredia Environment protection policy

Predstavenstvo letiskovej spoločnosti považuje ochranu životného prostredia pri výkone práce za jedno z hlavných kritérií, ktoré zohľadňuje pri organizovaní svojej činnosti.

Letisková spoločnosť je pripravená udržiavať a zveľaďovať všetky zložky životného prostredia. Koncepcia ochrany životného prostredia zahŕňa všetky aspekty udržateľnosti, inovácie a iniciatívy najmodernejšími postupmi, ako aj vplyv na ochranu životného prostredia na letisku a v jeho okolí. Tak ako sa letisková spoločnosť rozvíja, vykonáva všetky ekologické postupy vedúce k udržateľnosti a k šetreniu životného prostredia. Keďže sprievodným javom leteckej prevádzky sú aj negatívne dosahy na životné prostredie, potenciálne zdroje znečistenia sa neustále sledujú a vyhodnocujú.

Letisková spoločnosť si v plnej miere uvedomuje svoj vplyv na životné prostredie. Jednou z hlavných priorít letiskovej spoločnosti je neustále zlepšovanie technológií, znižovanie energetickej náročnosti a minimalizovanie environmentálneho vplyvu. Pre dosiahnutie týchto cieľov sa manažment letiskovej spoločnosti zaväzuje :

- dodržiavať aktuálne právne a iné predpisy vyplývajúce z platnej legislatívy pri sústavnom zlepšovaní systému manažérstva kvality, ochrany životného prostredia a kontroly na zaistenie BOZP,
- zlepšovaním vzťahov letiskovej spoločnosti k ochrane životného prostredia a vytváraním podmienok pre prevenciu znečisťovania, znižovania množstva odpadov a spotreby zdrojov tam, kde je to možné, presadzovať regeneráciu a recykláciu ako opak zneškodňovania,
- znižovať negatívne environmentálne vplyvy procesov pri prevádzke letiska,
- pravidelne monitorovať a hodnotiť environmentálnu výkonnosť, environmentálne plány a ciele, za účelom neustáleho zlepšovania environmentálneho správania,
- zabezpečovať výchovu a vzdelávanie všetkých zamestnancov v otázkach ochrany životného prostredia, prevenciu závažných priemyselných havárií a vplyvov ich činností na životné prostredie za účelom zvyšovania ich environmentálneho povedomia.

The company's Board of Directors considers environmental protection to be one of the main criteria in organising company's activities.

The airport is ready to maintain and improve all elements of the environment. The concept of environmental protection includes all contemporary aspects, such as sustainability, innovation and modern initiatives, as well as impacts of environmental protection within the area of the airport and its surroundings. In the course of its development, the company pursues all ecological approaches leading to sustainability and protection of the environment. Because of the fact that some of the side effects of aviation operation inflict negative impact on the environment, the potential sources of pollution are constantly monitored and evaluated.

The company is fully aware of its impact on the environment. Therefore, one of the priorities of the airport is constant improvement of technologies, lowering of the energy consumption and minimizing of the environmental impact. To reach these objectives, the management of the company pledges to:

- comply with current legal regulations and other directions related to valid legislation, which are aimed at the consistent improvement of quality system management, environmental protection and health and safety at work checks,
- improve company's attitude to the environmental protection, create favourable conditions for prevention of pollution, reduce waste and resource consumption wherever possible and promote regeneration and recycling as an alternative to waste liquidation,
- reduce negative environmental impacts inflicted by the processes of company operation,
- regularly monitor and assess environmental efficacy and environmental plans and objectives in order to reach a continuous improvement of environmental behaviour,
- ensure education and training of all employees in the field of environmental protection and prevention of major industrial accidents, which would lead to an increase of their environmental awareness and a recognition of the environmental impact of their activities

Ochrana životného prostredia je zabezpečená preventívnymi opatreniami v týchto hlavných oblastiach:

- ochrana podzemných vôd,
- monitorovanie hluku z leteckej prevádzky,
- ochrana ovzdušia,
- separácia ostatného a nebezpečného odpadu,
- závažné priemyselné havárie,
- ochrana prírody a krajiny.

Ochrana podzemných vôd:

- nepretržité monitorovanie stupňa znečistenia v spolupráci s okresným úradom a odborom životného prostredia.

Monitorovanie hluku:

- 24-hodinové monitorovanie hluku od roku 1994,
- on-line napojenie monitorovania na radarový systém v spolupráci s LPS SR, š. p.,
- priebežné spracovávanie hlukových štúdií a následná korekcia letových trajektórií,
- v rámci environmentálnej politiky letisková spoločnosť každoročne spolupracuje na vytváraní hlukovej mapy, ktorá je dôležitým dokumentom pri posudzovaní a schvaľovaní novej výstavby v okolí letiska.

Ochrana ovzdušia:

- nepretržité monitorovanie stupňa znečistenia.

Likvidácia odpadu:

- separovaný zber a likvidácia ostatného a nebezpečného odpadu.

Závažné priemyselné havárie

Ochrana prírody a krajiny

Environmental protection is guaranteed by securing preventive measures in these specific areas:

- Underground water protection,
- Air traffic noise monitoring,
- Air protection,
- Separation of dangerous and other waste,
- Serious industrial accidents,
- Nature and landscape protection.

Underground water protection:

- Continuous monitoring of the level of pollution in collaboration with the Regional Office and the Department of the Environment

Air traffic noise monitoring:

- 24-hour noise monitoring since 1994,
- Online monitoring connected to a radar system in collaboration with LPS SR, š. p.,
- Continuous processing of noise studies and consequent correction of flight trajectories,
- As a part of its environmental policies, the company every year participates in the creation of a noise map, which is an important document that helps with assessing and approving new constructions in the vicinity of the airport.

Air protection:

- Constant monitoring of the levels of pollution.

Waste liquidation:

- Separated collection and liquidation of dangerous and other waste.

Serious industrial accidents

Nature and landscape protection

13. Externá komunikácia

External communication

Komunikáciu smerom k externému prostrediu, teda médiám a verejnosti, zabezpečuje kancelária generálneho riaditeľa. Prebieha formou tlačových správ zasielaných médiám, cestovným kanceláriám, organizáciám a osobám pôsobiacich v cestovnom ruchu či regióne, ako i prostredníctvom webovej stránky letiska. Vybraným priaznivcom letiska, prihláseným na odber, je elektronickou formou zasielaný informačný newsletter obsahujúci najmä aktuálne informácie o nových leteckých spojeniach či novinkách v letovom poriadku. Letisková spoločnosť promptne reaguje na požiadavky médií zasielaním včasných stanovísk, poskytovaním rozhovorov či organizáciou príležitostných tlačových konferencií.

Letisková spoločnosť zároveň v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov odpovedala v roku 2018 na 18 žiadostí o prístupnosť informácií.

V letiskovej spoločnosti slúži na internú komunikáciu aj firemný intranet, hromadná e-mailová komunikácia či pravidelné stretnutia vedúcich zamestnancov so svojimi podriadenými.

Vzťahy s cestujúcimi

Zamestnanci oddelenia Centrálny informačnej služby (CIS) poskytujú cestujúcej verejnosti 24 hodín denne, 7 dní v týždni, informácie o odletoch a príletoch, o prepravných podmienkach leteckých dopravcov, o službách na letisku, a to osobne na pracovisku Informácie, prostredníctvom letiskového rozhlasu, ale aj telefonicky či formou e-mailu. Pre otázky verejnosti je určená e-mailová adresa info@bts.aero a telefonické číslo +421233033353.

Na oddelení CIS je zároveň umiestnený jeden z dvoch defibrilátorov na letisku (druhý sa nachádza v sanitke hasičskej a záchranej služby letiska). Pracovníci CIS sú pravidelne školení pre poskytovanie prvej pomoci vrátane využitia defibrilátora.

Communication with the external public and media is provided by the Office of the General Director. The communication is conducted in the form of press releases distributed to the media, travel agencies, organisations and individuals working in the field of tourism and regional development, as well as via information published on the airport's website. Supporters of the airport who have subscribed to the newsletter receive emails containing current information on new flight connections or changes in the flight schedule. The company promptly addresses the requests of the media by formulating and delivering standpoints, giving interviews and organising occasional press conferences.

According to the Act No. 211/2000 Coll. on Free Access to Information, in 2018 the company accommodated 18 requests concerning access to information.

Within the internal communication, the internal contact is also conducted via company intranet, mass email communication or regular meetings of managers with their subordinates.

Customer relations

The employees of the Central Information Service (CIS) provide the public with 24/7 information service about arrivals and departures, airport services or terms and conditions of individual airlines either at the airport's Information Point, via public announcements or via phone or email communication. To reach CIS, customers can either dial +421 233 033 353 or write to an email address info@bts.aero.

The Central Information Service is also one of the two locations with an installed defibrillator (the second machine is located in the ambulance of the Airport Emergency Service). The workers of CIS undergo regular first aid trainings which include operation of defibrillator.

Oddelenie Customer Service (CUS) vybavuje sťažnosti cestujúcej verejnosti podľa zákona č. 94/2017 Z.z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach. Sťažnosť možno podať:

- písomne na príslušnom formulári, ktorý je k dispozícii na pracovisku Informácie na prízemí verejnej časti odletového terminálu,
- v elektronickej forme – zaslaním sťažnosti na e-mailovú adresu customerservice@bts.aero,
- v písomnej forme zaslanej poštou na adresu letiskovej spoločnosti, ktorá obsahuje náležitosti sťažnosti.

Z celkového počtu viac ako dva milióny odbavených cestujúcich bolo v roku 2018 zaznamenaných len 0,01 % sťažností. Zaznamenaných bolo aj niekoľko pochvál.

Oddelenie reklamácií batožín (REBA) zabezpečuje servis priletavajúcim cestujúcim pri akejkoľvek nezrovnalosti s ich batožinou, pričom sa riadi predpismi leteckého dopravcu cestujúceho. Spíše zápis o batožine pre ďalšie spracovanie u leteckého dopravcu alebo pre poisťovňu, zabezpečí transport oneskorenej batožiny na miesto vyžiadané cestujúcim a uchováva zabudnuté predmety nájdené v priestore letiska do vyzdvihnutia majiteľom, resp. do jedného roka od nálezu.

The Customer Service Department deals with passenger complaints according to the Act No. 94/2017 Coll. – Amendment of Act No. 9/2010 Coll. on Complaints. A complaint can be made:

- in writing, following the form which is available at the Information Point on the ground floor of the public departure hall
- in electronic form by sending an email to the address customerservice@bts.aero,
- in written form by sending a complaint letter to the company address.

Out of the total number of more than two million passengers in 2018, there were only 0,01 % complaints. The company also registered several compliments.

Baggage Claim Department provides arriving passengers with various services concerning irregularities with their baggage, while complying with the regulations of individual airline companies. The tasks of the workers of the Baggage Claim Department include recording entries of baggage description for further procession by airlines or insurance companies, securing transportation of delayed luggage to the place requested by the passenger and storing of forgotten objects found at the airport until their withdrawal by the owners or for the period of 1 year.

14. Hodnotenie prevádzkových výkonov

Evaluation of operating activities

V roku 2018 dosiahla letisková spoločnosť najlepší prevádzkový výsledok v 67-ročnej histórii fungovania letiska. Na prilete a odlete bolo odbavených spolu 2 292 712 cestujúcich, čo je absolútne najvyšší počet cestujúcich zaznamenaný za jeden prevádzkový rok.

S 10-ročným odstupom bola po tretíkrát v histórii prekonaná hranica dvoch miliónov odbavených cestujúcich. Doterajší historický rekord z roku 2008 bol prekonaný o takmer 75-tisíc cestujúcich a priblížil sa k úrovni 2,3 milióna.

Graf 1: Historický vývoj počtu cestujúcich

V priebehu celého roka 2018 zaznamenávala letisková spoločnosť výborné prevádzkové výsledky, keď ani počas jedného mesiaca nezaznamenala pokles oproti predchádzajúcemu roku. Priemerné medziročné tempo rastu sa pohybovalo na úrovni približne 19 %, s najrýchlejším tempom rastu dosiahnutým v mesiaci apríl (+ 27 %) a najväčším absolútnym prírastok dosiahnutým v mesiaci jún (+ 48 853 cestujúcich).

In 2018, the company reached the best operational result in the 67-year history of the airport. The staff handled the total number of 2,292,712 arriving and departing passengers, which is the biggest number recorded within a single operational year.

Moreover, after a period of 10 years, the company managed for the third time to exceed the milestone of 2 million handled passengers. The former record from 2008 was exceeded by almost 75,000 passengers and approximated the threshold of 2.3 million passengers.

Graph 1: Historical development of the number of passengers

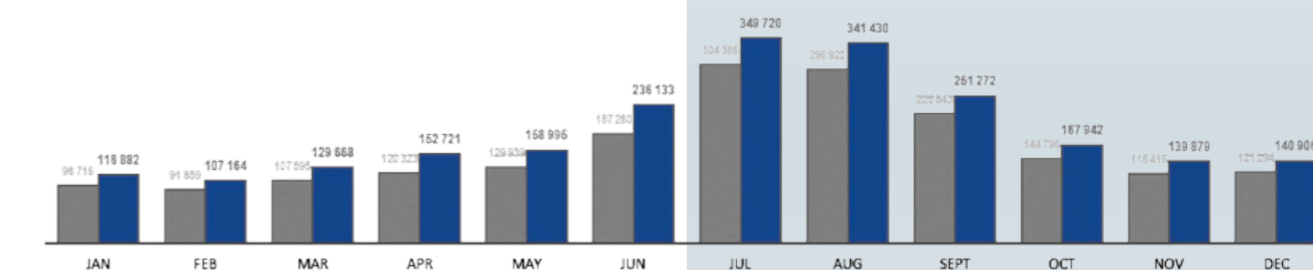
Throughout 2018, the airport company recorded excellent operational results with each individual month featuring higher results than in the previous year. On average, the annual increase fluctuated around 19%, while the highest increase of operational results was recorded in April (+27%) and the highest increase of the number of passengers in June (+48,853 passengers).

Tabuľka: medziročné porovnanie prevádzkových výsledkov

	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Total
2017	98 716	91 859	107 595	120 323	129 939	187 280	304 388	296 920	220 543	144 796	118 416	121 294	1 942 069
2018	116 882	107 164	129 668	152 721	158 995	236 133	349 720	341 430	251 272	167 942	139 879	140 906	2 292 712
Percentuálny medziročný prírastok													
	18 %	17 %	21 %	27 %	22 %	26 %	15 %	15 %	14 %	16 %	18 %	16 %	18 %
Absolútna hodnota mesačného prírastku													
	18 166	15 305	22 073	32 398	29 056	48 853	45 332	44 510	30 729	23 146	21 463	19 612	350 643

Table: Annual comparison of operational results

Graf 2: Grafické porovnanie prevádzkových výsledkov po mesiacoch

Graph 2: Graphic comparison of monthly operational results

Letisková spoločnosť v danom roku zaznamenala tiež nové maximum v počte cestujúcich odbavených za jeden mesiac, keď v mesiaci júl využilo letisko až 349 720 cestujúcich.

Minuloročný prevádzkový výsledok 1 941 069 cestujúcich bol prekonaný už v priebehu mesiaca október a v rovnakom mesiaci bola prekonaná aj hranica dvoch miliónov odbavených cestujúcich.

Pozícia Letiska M. R. Štefánika v stredo-európskom regióne

V priebehu roka 2018 sa pozícia Letiska M. R. Štefánika v stredo-európskom regióne nijako zásadne nezmenila. Popri kľúčových sieťových letiskách (Viedeň, Budapešť, Praha) je Letiska M. R. Štefánika najúspešnejším regionálnym letiskom stredo-európskej oblasti, pričom ostatných konkurentov v kategórii regionálnych letísk násobne prevyšuje.

In 2018, the airport company also recorded the new maximum in the number of handled passengers in one month – in the month of July, members of the airport staff handled a total of 349,720 passengers.

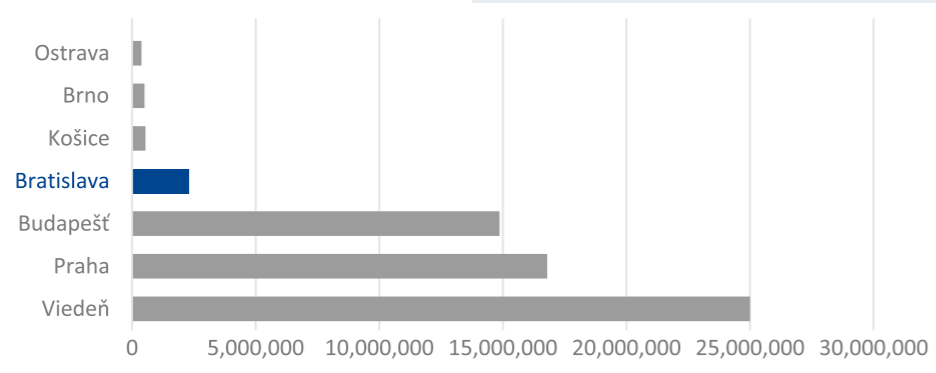
The operational result of 1,941,069 passengers, which was recorded in 2017, had been already exceeded by October. In the same month, the airport also exceeded the milestone of 2 million handled passengers.

Position of M. R. Štefánik Airport within the region of Central Europe

Throughout 2018, the position of M. R. Štefánik Airport within the region of Central Europe remained unchanged. Along with the key network airports (Vienna, Budapest, Prague), M. R. Štefánik Airport stands as one of the most successful airports in Central Europe. It easily rivals all other competitors in the category of regional airports.

Graf 3: Veľkosť letísk v širšej spádovej oblasti Letiska M. R. Štefánika podľa počtu odbavených cestujúcich

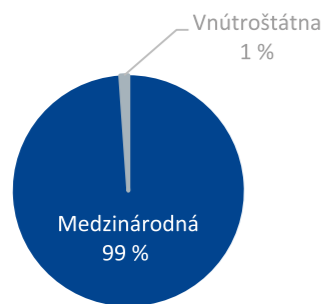

Podiel Letiska M. R. Štefánika na celkovej leteckej doprave v danom regióne je v posledných rokoch konštantný a pohybuje sa na úrovni okolo päť percent.

Teritoriálna štruktúra leteckej dopravy

Z pohľadu teritoriálnej štruktúry jednoznačne prevládala medzinárodná letecká doprava nad vnútroštátnou. Vnútroštátny segment reprezentovala jediná pravidelná linka spájajúca Bratislavu s Košicami a dopravu v rámci Slovenska dopĺňali lety súkromného, výcvikového a záchranného charakteru. Celkový podiel vnútroštátnej leteckej dopravy neprekročil jedno percento.

Graf 3: Teritoriálna štruktúra leteckej dopravy

Z pohľadu hraníc schengenského priestoru výrazne vzrástol podiel i absolútny počet cestujúcich

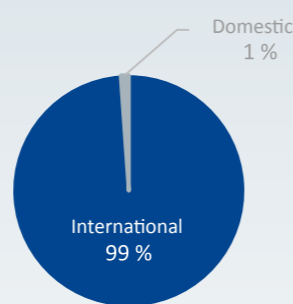
Graph 3: The size of airports in the wider attraction zone around M. R. Štefánik Airport, depicted according to the number of handled passengers

In the last few years, the participation of M. R. Štefánik Airport in handling the air traffic of the region has remained at a constant level of 5 %.

Territorial structure of air transportation

From the perspective of territorial structure, international air transportation predominated over the domestic one. The intrastate segment was represented by a singular scheduled line connecting Bratislava with Košice and various private, training and emergency flights. The total number of interstate flights did not exceed 1% of the total amount of air transportation.

Graph 3: Territorial structure of air transportation

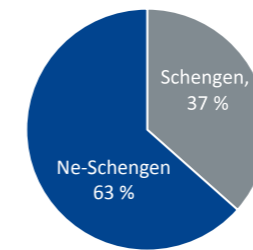

From the perspective of the Schengen area, an important increase was recorded in the number of

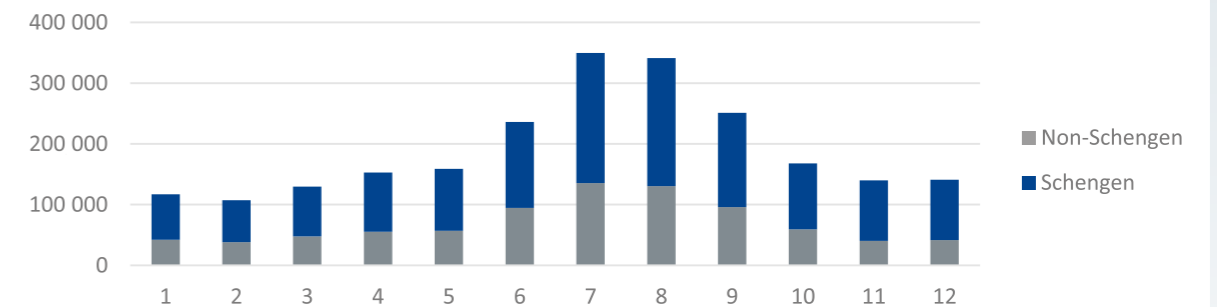
smerujúcich do krajín neschengenského priestoru. Kým v predchádzajúcom roku predstavoval podiel Schengen/Neschengen hodnotu 42:58, v roku 2018 do krajín Schengenu a z nich smerovalo iba 37 % dopravy a do krajín Neschengenu až 63 % dopravy. V absolútnom vyjadrení smerovalo z/do Neschengenu až viac ako 1 455 000 cestujúcich.

Graf 4: Teritoriálna štruktúra dopravy – Schengen / Neschengen

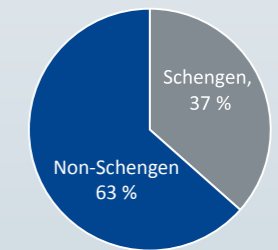
Z pohľadu skladby a popularity destinácií jednoznačne prevažujú destinácie v Neschengene, primárne Veľká Británia, Turecko, Rusko, či Egypt. Doprava do Neschengenu zaznamenala v roku 2018 významný nárast. Kým doprava do destinácií v rámci Schengenu vzrástla v roku 2018 o približne 2 % a necelých 20-tisíc cestujúcich v porovnaní s rokom 2017, objem dopravy do destinácií v Neschengene vzrástol medziročne o 29 % a viac ako 330-tisíc cestujúcich. Doprava do Neschengenu zároveň vykazuje výraznejšiu sezónnosť s kulmináciou počas hlavných dovolenkových mesiacov.

Graf 5: Porovnanie sezónnosti Schengenskej a Neschengenskej dopravy

passengers travelling to countries outside the Schengen area. In 2017, the ratio of travellers to Schengen/non-Schengen countries was 42:58. In 2018, the number of passengers travelling to non-Schengen countries increased to 63% and 37% of passengers travelling within the Schengen area. In concrete numbers, more than 1,455,000 passengers travelled to or from countries outside the Schengen area.

Graph 4: Territorial structure of air transportation – Schengen/non-Schengen

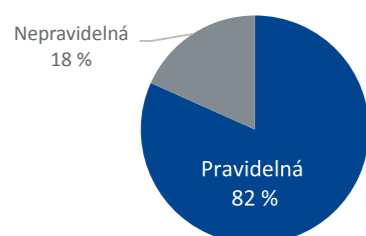
When considering the popularity of individual destinations, it is possible to see the predominance of non-Schengen countries such as the United Kingdom, Turkey, Russia and Egypt. In 2018, transportation to non-Schengen areas recorded a significant increase. When compared to 2017, transportation within the Schengen area increased by a mere 20,000 passengers – an increase of around 2%. However, transportation outside the Schengen area increased by 29% which is more than 330,000 passengers. Non-Schengen transportation more typically correlates with a seasonal culmination during the main holiday months.

Graph 5: Comparison of seasonality of Schengen and non-Schengen transportation

Pravidelná letecká doprava

V roku 2018 významne vzrástol podiel pravidelnej leteckej dopravy. Kým v roku 2017 predstavoval podiel medzi pravidelnou a nepravidelnou leteckou dopravou pomer na úrovni 70:30, v roku 2018 už pravidelná letecká doprava predstavovala 82 % z celkovej dopravy. Tento výrazný posun je spôsobený predovšetkým zmenou modelu leteckého dopravcu Smartwings (Travel Service), ktorý sa postupne transformuje na dopravcu s pravidelnými sezónnymi linkami. Podobný model uplatňoval v roku 2018 aj letecký dopravca Air Cairo.

Graf 6: Pomer pravidelnej a nepravidelnej leteckej dopravy

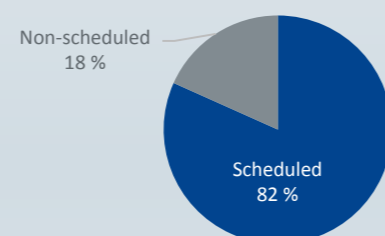
Na pravidelných leteckých linkách z Letiska M. R. Štefánika dopravil najviac cestujúcich nízkonákladový letecký dopravca Ryanair, za ním nasleduje nízkonákladový letecký dopravca Wizz Air a na tretie miesto sa v dôsledku zmeny svojho obchodného modelu posunul letecký dopravca Smartwings, a to aj napriek tomu, že svoje linky prevádzkuje v porovnaní s ostatnými dopravcami iba cez letnú sezónu. Darilo sa i leteckému dopravcovi Pobeda, ktorý prevádzkuje síce jedinú linku z Bratislavy a do nej, avšak zaznamenáva kontinuálny rast od začiatku prevádzkovania svojich letov do Bratislavy. Tento trend sa pozitívne odzrkadľuje na postupnom, avšak dôkladne zvažovanom, pridávaní frekvencií letov, keďže v najsilnejších mesiacoch ponúka Pobeda až 5 letov týždenne.

Najväčší objem kapacity do pravidelnej leteckej dopravy presunul letecký dopravca Smartwings, ktorý je v segmente nováčikom. V porovnaní s leteckými dopravcami Ryanair a Wizz Air pridal v porovnaní s predchádzajúcim rokom 2017 identický počet letov, avšak je potrebné zdôrazniť, že letecký dopravca Wizz Air prechádza priebežne na lietadlá s výrazne

Scheduled transportation

In 2018, scheduled flight transportation recorded a significant increase. While in 2017 the ratio of scheduled and non-scheduled flights was 70:30, in 2018 scheduled transportation represented 82% of the total number of flights. This significant increase was achieved mainly by the transformation of the flight operating model of the air carrier Smartwings (Travel Service) Airlines, which is gradually turning into an air carrier with scheduled seasonal flight connections. A similar model was in 2018 also adopted by the air carrier Air Cairo.

Graph 6: Ratio of scheduled and non-scheduled flight transportation

The scheduled flights at M. R. Štefánik Airport were dominated by the low cost carrier Ryanair, which was followed by the low cost carrier Wizz Air. Due to the change of their market model, the air carrier Smartwings occupied third place. They attained this place despite the fact that in contrast to other air carriers they decided to operate their flights only during the summer months. Comparable success was also attained by the air carrier Pobeda, which recorded a gradual increase of the number of passengers on their singular line to and from Bratislava. This ascending trend also motivated the carrier's decision to increase the frequency of flights – during the busiest months Pobeda offers up to 5 flights per week.

The biggest increase of the capacity of scheduled flight transportation was recorded by the air carrier Smartwings, which is a newcomer to this sector. When compared to the air carriers Ryanair and Wizz Air, it is possible to note that since 2017 Smartwings have added a comparable number of flights. However, it is important to mention that Wizz Air decided to gradually upgrade their aeroplanes to Airbus A321 with a significantly

vyššou kapacitou sedadiel (Airbus A321, 230 miest), čo znamená, že pri zhodnom počte letov prináša Wizz Air na trh väčšiu kapacitu ako Ryanair. O niečo menej letov ako v predchádzajúcom roku vykonal letecký dopravca flydubai na linke do Dubaja. V roku 2019 sa tu môžu odzrkadliť dôsledky rozsiahlej rekonštrukcie dráhového systému na letisku v Dubaji, v dôsledku čoho bude linka prechodne odlietať v iných časoch, čo môže tiež ovplyvniť rozhodovanie spotrebiteľa o výbere miesta odletu v spádovej oblasti, kde je konkurencia do tejto destinácie pomerne intenzívna.

Letecký dopravca Georgian Airways, ktorý na jar 2018 začal prevádzkovať pravidelnú linku do Tbilisi, sa v zimnom letovom poriadku rozhodol linku neprevádzkovať.

V segmente pravidelnej leteckej nákladnej dopravy došlo v roku 2018 k miernemu zníženiu počtu vykonaných letov (-3 %) a zároveň k zníženiu objemu odbaveného leteckého nákladu (-8 %). Z hľadiska počtu pohybov, teda v pravidelnosti nákladných letov, sa v roku 2019 zásadné zmeny neočakávajú (predpokladaný pokles je na úrovni okolo 1,5-2 %), objem odbaveného leteckého nákladu bude pravdepodobne stagnovať.

Prehľad dopravcov vykonávajúcich pravidelnú dopravu v roku 2018 (abecedne):

Air Cairo, České aerolinie, flydubai, Georgian Airways, Pobeda, Ryanair, Smartwings (Travel Service), Wizz Air

Cargo - European Air Transport Leipzig GmbH (DHL), RAF-AVIA (pre DHL)

Nepravidelná letecká doprava a ostatná doprava

Nepravidelná letecká doprava reprezentuje predovšetkým segment letov na objednávku (tzv. charterových letov) cestovných kancelárií, ďalej rôzne príležitostné nepravidelné lety na objednávku konkrétnych zákazníkov/firiem, ako aj lety vykonané v režime všeobecného letectva a biznis letectva.

V roku 2018 došlo v tomto objeme k zdanlivému poklesu, keď bolo odbavených celkovo 419 693 cestujúcich a 16 720 pohybov (oproti 568 435 cestujúcich

bigger capacity (230 seats). Therefore, despite having an identical number of flights, the capacity of Wizz Air flights is higher than those of Ryanair. A slightly lower number of flights was operated by the air carrier flydubai on their flight connection to Dubai. In 2019, it is possible to expect disruptions in the flight schedule to Dubai due to extensive reconstruction of the runway system at Dubai Airport. The rescheduling of flights might influence customers in their choice of the departure airport, as flights to this destination are offered by many other competitor airports operating in the same region.

The air carrier Georgian Airways, which started operating their flight connection to Tbilisi in spring 2018, decided to stop operating this line in the winter flight schedule.

In 2018, the sector of scheduled air freight transportation recorded a slight decrease in the number of flights (-3%) and also in the amount of handled air cargo (-8%). It is possible to expect that in 2019, the number of air movements, i.e. regularity of cargo flights will remain unchanged (expected decrease might be around 1.5 – 2%) and the amount of handled cargo will probably stagnate.

An overview of air carriers operating within the scheduled transportation in 2018 (in alphabetical order):

Air Cairo, Czech Airlines, flydubai, Georgian Airways, Pobeda, Ryanair, Smartwings (Travel Service), Wizz Air

Cargo - European Air Transport Leipzig GmbH (DHL), RAF-AVIA (for DHL)

Non-scheduled air transportation and other transportation

Non-scheduled transportation is mainly represented by the so-called charter flights, which are in the majority of cases flights rented by travel agencies. Other non-scheduled flights include flights ordered by individual clients or companies as well as flights operated in the regime of general and business aviation.

In 2018, non-scheduled transportation recorded an apparent decline – 419,693 handled passengers and 16,720 movements (in comparison to 568,435

a 16 668 pohybov). Ak však zoberieme do úvahy, že leteckí dopravcovia Smartwings a Air Cairo na základe zmeny svojho prevádzkového modelu dopravili 231 079 cestujúcich a vykonali 1 583 pohybov v segmente pravidelnej leteckej dopravy, ktorí by inak boli zahrnutí práve v nepravidelnej leteckej doprave, k poklesu tu v skutočnosti nedošlo.

Výrazne najviac cestujúcich nepravidelnej leteckej dopravy smerovalo do Turecka (približne 35 %), nasledovali destinácie v Grécku a v Egypte. V rámci destinácií bolo v rámci nepravidelnej leteckej dopravy najviac cestujúcich dopravených do Antalya, Hurghady a Solúna.

Prehľad hlavných dopravcov v nepravidelnej leteckej doprave v roku 2018:

Almasria, AMC Airlines, Atlasjet, Bulgaria Air Charter, Corendon Airlines, Travel Service Group, Tunisair

Podiel jednotlivých druhov dopravy

Podiel pravidelnej leteckej dopravy oproti predchádzajúcim rokom stúpol vďaka presunu Smartwings a AirCairo až na necelých 82%.

Ako sme už uviedli vyššie, 99 % dopravy je medzinárodnej, doprava do Non-Schengenu predstavuje 63 % (cestujúci), naopak, v prípade leteckého nákladu až 89 % odbaveného leteckého nákladu smeruje z krajín Schengenu a doň.

Pohyby lietadiel

Z celkového počtu 30 366 vykonaných pohybov (t. j. vzletov a pristátí) bolo približne 13 % výlučne nákladných, zvyšných 87 % boli lety osobné, prípadne osobné s doložením leteckého nákladu.

Dosiahnutý počet pohybov predstavuje medziročný nárast o 11 %, rast spôsobili výkony v segmente medzinárodnej pravidelnej leteckej dopravy, vzrástol aj počet ostatných pohybov (všeobecné letectvo).

Priemerný počet pohybov za deň stúpol z necelých 75 na 83. Údaj nezohľadňuje sezónne výkyvy medzi letnými a zimnými mesiacmi.

passengers and 16,668 movements in 2017). However, due to the change of operating model by the air carriers Smartwings and Air Cargo, the total number of 231,079 passengers and 1,583 movements were operated within the segment of scheduled air transportation, instead of considering them part of the non-scheduled transportation.

The most popular destination of 2018 within the non-scheduled transportation was Turkey (approximately 35%), followed by Greece and Egypt. The greatest number of passengers on non-scheduled flights travelled to Antalya, Hurghada and Thessaloniki.

An overview of the main air carriers operating within the non-scheduled transportation in 2018:

Almasria, AMC Airlines, Atlasjet, Bulgaria Air Charter, Corendon Airlines, Travel Service Group, Tunisair

Proportion of different types of transportation

Due to the change of operating model of Smartwings and Air Cairo, the total amount of scheduled flights increased to 82%.

As stated above, 99% of all air transportation was operated at an international level. Passenger transportation within the non-Schengen areas constituted 63%, however, in the case of air cargo, almost 89% of all handled freight was transported within the Schengen area.

Aircraft movements

Out of the total number of 30,366 operated movements (i.e. take-offs and landings), cargo transportation constituted 13% and the remaining 87% of flights transported passengers or eventually carried both passengers and a supplementary amount of cargo.

The attained number of movements represents an annual increase of 11%. The increase was mainly stimulated by the operation of international scheduled flights but partly also by other types of flights (general aviation).

Average number of movements per day increased from 75 to 83. This information does not take into consideration the fluctuation of movements in the summer and winter months.

Odbavený letecký náklad/Cargo

V roku 2018 bolo na Letisku M. R. Štefánika odbavených 24 458 ton leteckého nákladu. Údaj predstavuje pokles o 7 percent. Kým objem odbavený na pravidelných linkách klesol o 8 %, odbavený letecký náklad stúpol na nepravidelných leteckých linkách o 15 percent. V roku 2018 bol zároveň odbavený letecký náklad na náhradných leteckých linkách – tzv. trucked cargo, ktorého objem predstavoval 75 ton.

Nové destinácie v roku 2018

V roku 2018 zaznamenalo Letisko M. R. Štefánika najúspešnejší rok z pohľadu rozvoja leteckej siete za posledné roky. Do ponuky pribudlo postupne rekordných 12 nových destinácií (abecedne: Burgas, Dalaman, Eindhoven, Catania, Kyjev-Boryspil, Londýn-Luton, Lvov, Malta, Marrákeš, Pafos, Solún, Tbilisi). V letnom letovom poriadku dosiahla sieť pravidelných liniek z letiska svoju rekordnú veľkosť, keď bolo v ponuke až 49 rôznych pravidelných liniek.

Najpopulárnejšími destináciami v pravidelnej leteckej doprave sú Londýn (lety na dve letiská Stansted a Luton), Dublin a Moskva (Vnukovo). Absolútnym skokanom roka je linka do Londýna (Luton), ktorá v predchádzajúcom období prevádzkovaná nebola, ale uchytila sa okamžite na popredných priečkach. Druhým skokanom roka je linka do Antalya, ktorá bola v roku 2018 prevádzkovaná ešte ako nepravidelná letecká linka, no vďaka stabilnému záujmu bude od roku 2019 v ponuke s frekvenciou 2 x týždenne ako pravidelná linka s možnosťou kúpy leteniek. Trojicu najrýchlejšie rastúcich liniek v roku 2018 uzatvára Sofia.

V rámci nepravidelnej leteckej dopravy cestovných kancelárií smerovalo najviac cestujúcich do Antalya, Hurghady, Solúna, Monastiru a Burgasu.

V letnej sezóne 2018 bolo v ponuke z Letiska M. R. Štefánika spolu 49 pravidelných liniek do 45 rôznych destinácií. V zimnej sezóne 2018/19 boli v ponuke spojenia do 34 destinácií. V roku 2019 vstúpi na trh spoločnosť Cyprus Airways, ktorá ponúkne pravidelné lety do Larnaky s frekvenciou 2 x týždenne.

Handled aviation cargo

In 2018, M. R. Štefánik Airport handled a total amount of 24,458 tonnes of air cargo. This number represents a decrease of 7% in comparison to 2017. While the amount of cargo handled on scheduled flights decreased by 8%, non-scheduled flights recorded an increase of 15%. In 2018, the airport company also handled a total amount of 75 tonnes of so-called trucked cargo transported by subsidiary airlines.

New destinations in 2018

From the perspective of the development of the airport's air network, 2018 was one of the most successful years. The airport company gradually introduced a record number of 12 new destinations (in alphabetical order: Burgas, Dalaman, Eindhoven, Catania, Kyiv-Boryspil, London-Luton, Lviv, Malta, Marrakesh, Paphos, Thessaloniki, Tbilisi). The summer flight schedule reached a record in the number of scheduled air connections when the airport company offered 49 different flight connections.

The most popular destination within the scheduled flight transportation was London (flights to Stansted and Luton), Dublin and Moscow (Vnukovo). An absolute record was attained by the newly introduced flight connection to London (Luton), which immediately gained great popularity. Surprising results were also recorded by the flight connection to Antalya, which was in 2018 operated as a non-scheduled flight. Due to continued interest, it will be introduced in 2019 as a scheduled connection operating twice per week with the option of purchasing flight tickets. The third position within the fastest growing airlines in 2018 attained the flight connection to Sofia.

Within the non-scheduled flight transportation of travel agencies, the greatest number of passengers travelled to Antalya, Hurghada, Thessaloniki, Monastir and Burgas.

In the summer season 2018, M. R. Štefánik Airport offered 49 scheduled flight connections to 45 destinations. In the winter season 2018/2019, the airport operated flight connections to 34 destinations. In 2019, the airport introduces a new air carrier Cyprus Airways which will contribute with scheduled flights to Larnaca operating twice per week.

15. Analýza finančného vývoja spoločnosti

Analysis of the financial development of the company

Letisková spoločnosť vykazovala počas celého roka 2018 pozitívny vývoj prevádzkových ukazovateľov, čo sa odzrkadlilo na 13%-nom medzoročnom raste prevádzkových výnosov. Na tomto raste sa v absolútnom vyjadrení najviac podieľali výnosy z leteckej činnosti, ktoré zaznamenali progresívny trend vďaka prekročeniu historických štatistík počtu odbavených cestujúcich či silnej letnej nepravidelnej leteckej doprave.

Aj rok 2018 bol charakteristický nerovnomerným, sezónnym rozložením výnosov z leteckej činnosti, ukazovateľ sezónnosti letiska (Seasonal Variation in Demand, počítaný podľa vzorca uverejneného na webovej stránke anna.aero) dosiahol v roku 2018 úroveň 21,3 bodu, čo predstavuje mierne zlepšenie oproti predchádzajúcemu roku. Pre porovnanie, v roku 2017 to bolo 23,4 bodu, v roku 2016 to bolo 18,7 bodu, v roku 2015 27,6 bodu. Z uvedených údajov je zrejmé, že sezónnosť ostáva dlhodobou kľúčovou faktorom v prevádzke letiska a je úlohou manažmentu letiskovej spoločnosti zohľadniť v manažmente riadiacich procesov časový nepomer v rovnomernom čerpaní nákladov a sezónnom realizovaní výnosov.

Medzoročne vzrástli aj výnosy z neleteckej činnosti, konkrétne o 20 %. Tento trend definovali najmä výnosy z prenájmu obchodných priestorov a tiež výnosy z parkoviska, vďaka zvýšenej návštevnosti letiska. Ostatné prevádzkové výnosy boli pozitívne ovplyvnené prevažne poskytnutím vyššieho objemu dotácií od zakladateľa v porovnaní s predchádzajúcim rokom na účel bezpečnostná ochrana letísk.

Tabuľka: Prevádzkové výnosy BTS

Prevádzkové výnosy (tis. €) Operating revenues (thousand EUR)	2018	2017	zmena 18/17 difference 18/17	zmena 18/17 difference 18/17
Výnosy z leteckej činnosti Aviation operating revenues	21 148	18 794	2 354	13 %
Výnosy z neleteckej činnosti Non-aviation operating revenues	6 125	5 090	1 035	20 %
Ostatné prevádzkové výnosy Other operating revenues	4 916	4 594	322	7 %
Prevádzkové výnosy spolu Total operating revenues	32 189	28 479	3 710	13 %

Throughout 2018, the airport company recorded a positive development of operational indicators, which was reflected in the 13 % increase of annual operational results. This development was mainly attained through the revenues from aviation activities, whose positive growth was motivated by the surpassing of the historical milestone of number of passengers as well as by the high frequency of non-scheduled flights in the summer months.

Also in 2018 the company documented an uneven seasonal spreading of revenues coming from aviation activities. The indicator of the seasonal variation in demand (based on the formula published on the website anna.aero) reached 21.3 points in 2018, which in comparison to 2017 constitutes a slight improvement. In 2017, this indicator reached 23.4 points, in 2016 it was 18.7 points and in 2015 it was 27.6 points. From this data it is possible to conclude that seasonality represents one of the long-term key factors in the airport's operating activities and it is an important task of the airport management to take into account the uneven distribution of expenses and seasonal dispensation of revenues when managing operational processes.

Throughout 2018, the company also recorded a 20% increase in revenues coming from non-aviation activities. This development was attained mainly due to the revenues coming from the rental of commercial premises, parking and an increased number of airport visitors. Other operational results were positively influenced by the increase of the founder's subsidies in 2018 which were reserved for the improvement of the airport's security.

Table: Operating revenues BTS

Prevádzkové náklady letiskovej spoločnosti stúpili medzoročne o 5 %. Najvýznamnejším indikátorom tohto nárastu boli osobné náklady odrážajúce legislatívne zmeny (príplatky za prácu cez víkend a počas sviatkov a príplatky za nočnú prácu) a zmeny v kolektívnej zmluve. Výšku nákladov skupín „spotrebované nákupy“ a „služby“ ovplyvnili zvyšujúce sa ceny vstupných materiálov používaných pri pozemnej obsluhu lietadiel a na údržbu vzletových a pristávacích dráh, respektíve rastúce ceny dodávaných služieb.

Operational expenses of the airport company recorded an annual increase of 5%. The most significant indicator of this growth were personnel expenses reflecting legislative changes (extra pay for employees working at weekends, bank holidays and night shifts) and changes in the collective agreement. The expenses recorded within the groups "expended purchases" and "services" influenced the price of input materials and supplied services used during the ground handling of aeroplanes and maintenance of take-off and landing runways.

Tabuľka: Prevádzkové náklady BTS

Prevádzkové náklady (tis. €) Operating expenses (thousand EUR)	2018	2017	zmena 18/17 difference 18/17	zmena 18/17 difference 18/17
Spotrebované nákupy Consumed purchases	3 415	3 031	384	13 %
Služby Services	4 651	4 002	649	16 %
Osobné náklady Personnel expenses	12 307	10 922	1 385	13 %
Odpisy Depreciation	10 473	11 148	- 675	- 6 %
Ostatné Other expenses	1 164	1 267	- 103	- 8 %
Prevádzkové náklady spolu Total Operating Expenses	32 010	30 370	1 640	5 %

Table: Operating expenses BTS

Napriek trendu každoročného významného rastu výšky osobných nákladov možno konštatovať, že spoločnosť už niekoľko po sebe idúcich rokov vykazuje znižujúce sa osobné náklady prepočítané na jedného odbaveného cestujúceho (skratka PAX).

Tabuľka: Podiel výšky Osobných nákladov a počtu PAX

	2018	2017	2016	2015
Osobné náklady (tis. €) Personnel expenses (thousand EUR)	12 307	10 922	9 959	9 107
Počet prepravených PAX (tis.) Number of transported PAX (thousand)	2 293	1 942	1 757	1 564
Osobné náklady na 1 PAX Personnel expenses per 1 PAX	5,37	5,62	5,67	5,82

Fakt, že prevádzkové výnosy rástli medziročne rýchlejšie ako prevádzkové náklady, spôsobil zlepšenie ukazovateľa EBITDA v absolútnom vyjadrení o 1 395 tis. €. Spoločnosť svojou prevádzkovou činnosťou vykázala pozitívny výsledok hospodárenia.

Tabuľka: Prevádzkový výsledok hospodárenia

Výsledok hospodárenia (tis. €) Economic outturn (thousand EUR)	2018	2017	zmena 18/17 difference 18/17	zmena 18/17 difference 18/17
Prevádzkový VH pred odpismi (EBITDA) Operating economic outturn before depreciation	10 652	9 257	1 395	15 %
Prevádzkový VH (EBIT) Operating economic outturn	179	-1 891	2 070	-109 %

Despite the general annual increase of personnel expenses, in subsequent years the company managed to decrease the personnel expenses in proportion to one handled passenger (abbrev. PAX).

Table: Personnel expenses per 1 PAX

Due to the fact that annual operational revenues grew faster than operational expenses, the indicator EBITDA was improved, reaching the level of €1,395,000. The operational results of the company showed a positive outcome of the company management.

Table: Operational results of company management

Letisková spoločnosť zlepšila aj hospodársky výsledok z finančnej činnosti. Vzhľadom na aktuálne priaznivé podmienky pre dlžníkov na kapitálovom trhu pri finančných nákladoch dosiahla letisková spoločnosť úsporu 739 tis. € (-35%) v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

V oblasti starostlivosti o majetok letiskovej spoločnosti bola hlavnou investičnou akciou v roku 2018 ďalšia etapa obnovy vzletových a pristávacích dráh. Zároveň bola spustená výmena fyzicky amortizovanej leteckej pozemnej techniky. Investičné smerovanie do uvedených oblastí sa pozitívne prejavilo v schopnosti letiskovej spoločnosti zvládnuť rastúce nároky na zabezpečenie prevádzky letiska.

Tabuľka: Prevádzkové a finančné ukazovatele

Kľúčové prevádzkové informácie Key operating information	2018	zmena 18/17 difference 18/17	2017	zmena 17/16 difference 17/16	2016
Počet cestujúcich Number of passengers	2 292 712	18.1 %	1 942 069	10.5 %	1 756 808
z toho na pravidelných linkách Scheduled flights	1 873 019	36.4 %	1 373 634	2.9 %	1 335 007
z toho na nepravidelných linkách Non-scheduled flights	414 365	-26.4 %	563 067	35.0 %	417 021
ostatné linky Other flights	5 328	-0.7 %	5 368	12.3 %	4 780
Počet pohybov Number of movements	30 366	11.1 %	27 322	6.4 %	25 690
z toho na pravidelných linkách Scheduled flights	13 646	28.1 %	10 654	-0.9 %	10 755
z toho na nepravidelných linkách Non-scheduled flights	5 483	-14.5 %	6 414	20.5 %	5 323
ostatné linky Other flights	11 237	9.6 %	10 254	6.7 %	9 612
Pristátie (t) Landing	682 217	9.6 %	606 607	7.9 %	562 400
Prepravený náklad Transported freight	24 458	-6.8 %	26 246	14.6 %	22 895

The airport company also managed to improve commercial results coming from financial activities. Due to the current favourable conditions for debtors on the capital market, along with all expenses the airport company attained the total savings of €739,000 (-35%) in comparison with the previous year.

In the area of the company's property maintenance, the main investment venture of 2018 was the next phase of reconstruction of take-off and landing runways. At the same time, the company launched a replacement of physically amortized ground aviation technologies. The financial support of these areas was positively reflected in the airport's ability to handle the growing requirements on the airport's operational activities.

Table: Operational and financial indicators

Tabuľka: Finančné ukazovatele

Table: Financing indicators

Kľúčové finančné informácie Key financial information	2018	zmena 18/17 difference 18/17	2017	zmena 17/16 difference 17/16	2016
Výnosy celkom (tis. €) Total revenues (thousand EUR)	32 190	13.0 %	28 481	14.7 %	24 834
z toho letecké Non-aviation revenues	21 148	12.5 %	18 794	18.9 %	15 812
z toho neletecké Aviation revenues	6 125	20.3 %	5 090	0.6 %	5 062
ostatné Other revenues	4 917	7.0 %	4 597	16.1 %	3 960
Náklady celkom (tis. €) Total expenses (thousand EUR)	33 355	2.8 %	32 453	-2.1 %	33 159
z toho odpisy Depreciation	10 473	-6.1 %	11 148	-4.6 %	11 690
z toho osobné náklady Personnel expenses	12 307	12.7 %	10 922	9.7 %	9 959
ostatné Other expenses	10 575	1.8 %	10 383	-9.8 %	11 510
EBIT (tis. €) EBIT (thousand EUR)	179	-109.5 %	-1 891	-68.0 %	-5 904
EBITDA (tis. €) EBITDA (thousand EUR)	10 652	15.1 %	9 257	60.0 %	5 786
Čistá strata/zisk (tis. €) Net loss/profit (thousand EUR)	-945	-73.7 %	-3 598	-42.9 %	-6 297
Investície (tis. €) Investments (thousand EUR)	2 399	10.5 %	2 171	-40.9 %	3 672
Celkový dlh (tis. €) Total debt	52 346	-3.6 %	54 277	9.3 %	49 666
Počet zamestnancov Number of employees	608	-1.5 %	617	-4.9 %	612

16. Predpoklad vývoja spoločnosti v roku 2019

Assessment of the company development in 2019

Letisková spoločnosť si na rok 2019 vytýčila za cieľ pokračovať v nastúpenom trende rastu všetkých prevádzkových ukazovateľov, ktoré sú konkrétne formulované a vyčíslené v Podnikateľskom pláne na roky 2019-2021.

Letisková spoločnosť plánuje aj naďalej pokračovať v investíciách do obnovy a modernizácie technologického vybavenia letiska a leteckých pozemných mechanizmov. Kľúčovým projektom roka 2019 však bude proces prípravy na splnenie podmienok bezpečnostného štandardu 3 a jeho následná implementácia. Letisková spoločnosť sa pripravuje na aplikáciu štandardu 3 v oblasti bezpečnostnej ochrany vyplývajúcej z vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/1998 z 5. novembra 2015, ktorým sa stanovujú podrobné opatrenia na vykonávanie spoločných základných noriem bezpečnostnej ochrany letectva v platnom znení. Podľa bodu 12.4.2.2. prílohy k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2015/1998 v platnom znení „Platnosť úrovne 2 sa skončí 1. septembra 2020.“ Avizované zmeny v legislatíve, vrátane prechodu na štandard 3, znamenajú pre letiskovú spoločnosť investície v procese kontroly podanej batožiny.

Na strane výnosov sú procesy nastavené na plynulé rozširovanie a skvalitňovanie celého spektra leteckých aj neleteckých poskytovaných služieb.

Manažmentu letiskovej spoločnosti sa podarilo zabezpečiť pre nasledujúce obdobie optimálny mix investičných aj prevádzkových úverových vzťahov s cieľom efektívneho a pružného financovania potrieb letiskovej spoločnosti.

For the year 2019, the company delineated the continuation of the ascending trend in all operational activities, which are minutely described and calculated in the Business Plan for the period 2019-2021.

The main aim of the company is to surpass the threshold of 2 million handled passengers and ideally also exceed the historical record from the previous year.

The achievability of this aim is based on the growing number and occupancy of scheduled flight connections and on the favourable conditions for non-scheduled air transportation, especially in the period of the holiday months.

The company plans to continue investing in the renovation and modernisation of the technical equipment of the airport and ground aviation technology. In 2019, the key project will be based on the preparation, passing and implementation of the Level 3 Safety and Security Standard. The airport's motivation of passing the Level 3 Safety and Security Standard descended from the EU Committee's Implementing Regulation No. 2015/1998 from 5 November 2015, which defines the standards of aviation security as amended.

According to the point 12.4.2.2. from the Annex to the Implementing Regulation (EU) No. 2015/1998 as amended, "The validity of stage 2 will be concluded on September 1, 2020." The advised changes in legislation, including the transition to the Level 3 Safety and Security Standard, require that the airport company invests in the security control of handled luggage.

In terms of revenues, the company will continue to gradually expand and improve the wide spectrum of aviation and non-aviation services.

The management succeeded in securing an optimal combination of investment and operational loans for the following period, while providing the company with effective and flexible financing of its activities.

Tabuľka: Prevádzkové a finančné ukazovatele

Table: Planned operational and financial indicators

Kľúčové prevádzkové informácie Key operating information	2018	zmena 19/18 difference 19/18	2019	zmena 20/19 difference 20/19	2019
Počet cestujúcich Number of passengers	2 292 712	2.2 %	2 344 056	3.8 %	2 423 021
Počet pohybov Number of movements	30 366	0.4 %	30 500	1.6 %	31 000
Pristátie (t) Landing	682 217	0.4 %	685 000	2.6 %	702 500
Prepravený náklad Transported freight	24 458	2.2 %	25 000	0.0 %	25 000

Tabuľka: Kľúčové finančné informácie

Table: Key Financing informations

Kľúčové finančné informácie Key financial information	2018	zmena 18/19 difference 18/19	2019	zmena 18/19 difference 18/19	2019
Výnosy celkom (tis. €) Total revenues (thousand EUR)	32 190	- 0.8 %	31 945	5.0 %	33 540
z toho letecké Non-aviation revenues	21 148	- 3.5 %	20 409	1.8 %	20 785
z toho neletecké Aviation revenues	6 125	- 0.4 %	6 103	6.3 %	6 488
ostatné Other revenues	4 917	10.5 %	5 433	15.3 %	6 266
Náklady celkom (tis. €) Total expenses (thousand EUR)	33 355	3.6 %	34 556	0.0 %	34 570
z toho odpisy Depreciation	10 473	- 4.6 %	9 989	- 2.5 %	9 743
z toho osobné náklady Personnel expenses	10 473	11.7 %	13 747	1.0 %	13 885
ostatné Other expenses	12 307	2.3 %	10 820	1.1 %	10 943
EBIT (tis. €) EBIT (thousand EUR)	179	- 1005.6 %	- 1 621	-95.8 %	- 68
EBITDA (tis. €) EBITDA (thousand EUR)	10 652	- 21.4 %	8 368	15.6 %	9 675
Čistá strata/zisk (tis. €) Net loss/profit (thousand EUR)	- 3 945	176.3 %	- 2 611	-60.5 %	- 1 031

17. Kontakt

Contact details

Poštová adresa / Postal address:

Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a. s. (BTS)
P. O. Box 160, 823 11 Bratislava 216
Slovenská republika

Telefón / Phone::

+421-2-3303 3353

Fax:

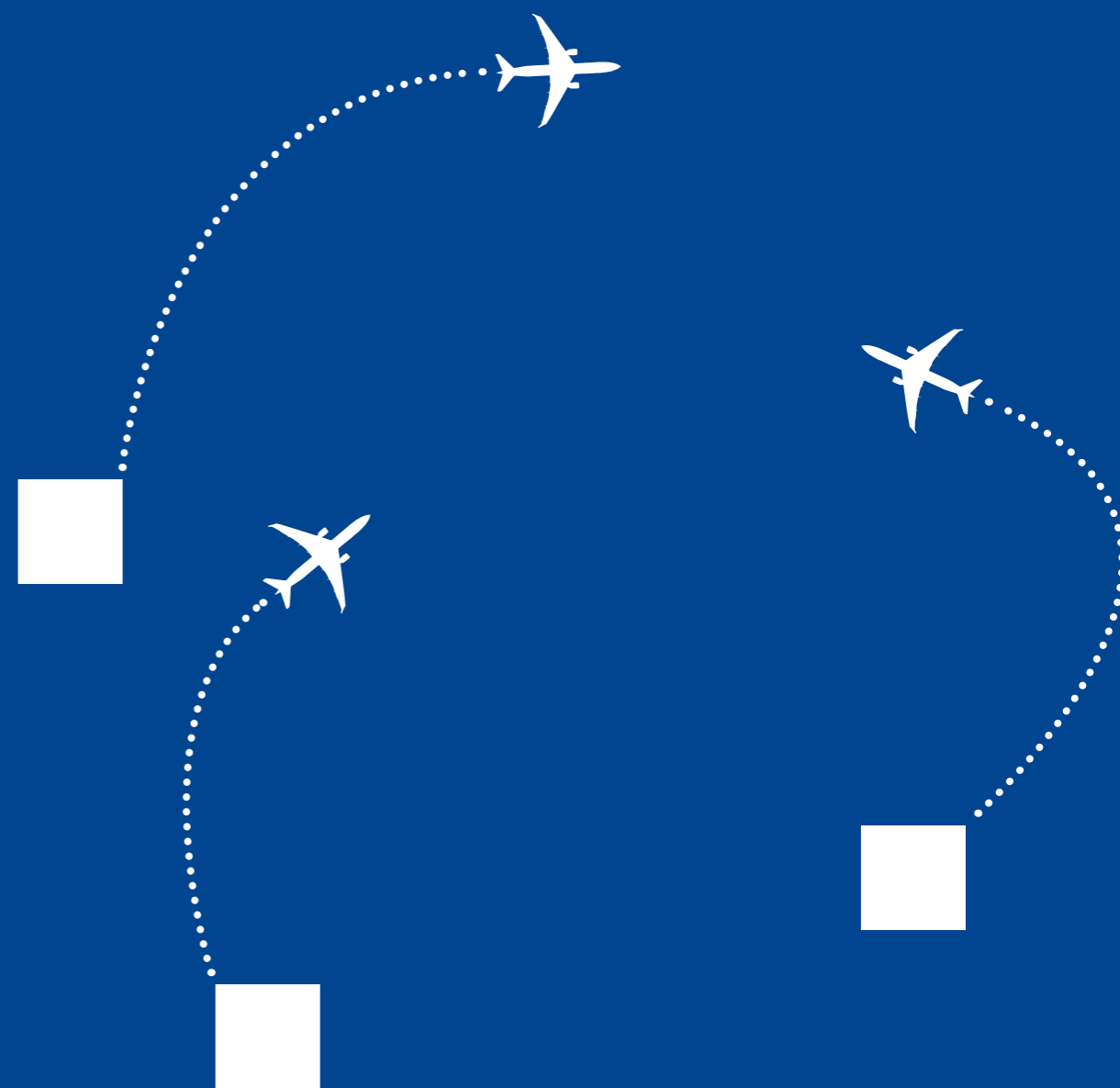
+421-2-3303 3351

Web:

www.bts.aero

E-mail:

info@bts.aero

bts.aero
BRATISLAVA AIRPORT